



S seje izvršnega sveta

Utokov program prepuščen strokovni javnosti

O Utokovem sanacijskem programu – ekološki sanaciji in predvidenih novih programih – smo že kar nekajkrat pisali. Z njim so se seznanili člani prejšnje vlade in občinski odbor medobčinske gospodarske zbornice. Prejšnji izvršni svet je sicer podprl vizijo Utokovega nadaljnjega razvoja in ekološke sanacije, jasno pa je, da bo o stvareh moč konkretnije razpravljati šele, ko bo narejen investicijski program, ko bomo vedeli, koliko denarja bo treba za projekt.

Spomladi se je zamenjalo tudi občinsko vodstvo, in treba jih je bilo seznaniti s programom. Po vseh dogovorjenih je Utokov program prišel na dnevni red izvršnega sveta konec junija. Kljub jasni zahtevi vodnogospodarske inšpekcije, da se mora Utok preseliti oziroma ekološko sanirati umazani del proizvodnje do konca tega leta, sicer pa zapreti proizvodnjo, se je reševanje in dogovarjanje zavleklo za štiri mesece tudi zaradi menjave občinskega vodstva.

Predstavniki Utoka so tako že bogvekolikokrat razlagali svojo vizijo ekološke in programske sanacije – razlagali so jo tako občinskemu vodstvu, kot gospodarski zbornici, republiškega vodstvu in nekaterim tujim partnerjem in mednarodnim ustanovam. Po njihovih besedah vsi načelno podpirajo kompleksno reševanje Utokove problematike (ekološka sanacija s preselitvijo usnarne na južni del obvoznice

in preoblikovanje stare lokacije v trgovsko poslovni center).

Utokov direktor je tako ponovno poudaril, da s to rešitvijo Utok prvič ponuja celovito rešitev za pomanjkanje prostora v središču mesta, seveda pa ni zanemarljivo predvsem dejstvo, da se na ta način rešuje problem delovnih mest. Člani izvršnega sveta so Utokove vodilne delavce spraševali, koliko delovnih mest bi ohranili oziroma koliko bi jih bilo ukinjenih v primeru, da bi usnarjo zaprli. Odgovorjeno jim je bilo, da je v usnarji z vzdrževalci vred zaposlenih 450 delavcev (samo na usnjo da jih dela 300), vendar je bistveno to, da ne bi bila rešena le Utokova ekologija, ampak bi z novo rešitvijo uporabljeni stare lokacije, in kar je najpomembnejše – Utok bo sčasoma iz delovnointenzivnega podjetja prešel v kapitalnointenzivnega in v končni fazi v razvojnointenzivno podjetje – to pa pomeni, da s tem Utok vpliva na strukturo zaposlenih v celotni občini.

Vendar je bilo pomislekov nove vlade še več. Kot že v prejšnji so se tudi v tej spraševali, ali ne bi bilo ceneje za Utok in za celotno družbo, da bi predelavo usnja v Kamniku ukiniteli, umazane industrije ne bi bilo več, smradu in onesnaževanju vode tudi ne, v zameno za to pa bi Utok uvažal polpredelane kože (takoimenovani vetblu). Odgovor Utokovih strokovnjakov je bil enak kot že pred

časom: dobava polpredelane surovine iz drugih držav ni zagotovljena, ni zanesljiva, kajti nekoč bo zasmrdelo tudi tistim v danes še nerazvitih območjih, kamor bi vsi, tudi naši »ekologi«, najraje porinili vso umazano industrijo! Kaj pa potem. »Ali ni kljub vsemu dolgoročno ceneje (čeprav v tem trenutku nedvomno mnogo dražje in bolj zapleteno) reševati problem ekologije tako, da zgradimo primerno čistilno napravo doma in »pomemo pred domačim pragom«!?

Člani izvršnega sveta kljub vsem pojasnilom in prepričevanju le še niso bili zadovoljni. Kaj pa stroški? Kdo bo vse to plačal? Ali so v Utoku prepričani, da bodo obrtniki, podjetniki in bogve na katere poslovneže še računa Utok, pripravljeno odkupiti verjetno zelo drage poslovne prostore v centru, na sedanji lokaciji Utokove usnarne?

Utokovi so dejali, da se nenehno vrtijo v krogu in prav zato je težko dati kakršnekoli točne podatke. Predvsem ne morejo narediti investicijskega projekta, dokler ne bodo lastniki zemljišča na južni obvoznici. Z nekaterimi lastniki se namreč še niso sporazumeli za odkup, čeprav je Utok za zamenjavo kmetijskega zemljišča odkupil del zemlje med Stolum in Fructalom. To je torej v bodoče prva naloga občinskih oblasti, da pomagajo pri pridobitvi zemljišča. Glede finančne konstrukcije pa je Horst Hafner povedal, da računajo na sredstva vodnega gospodarstva, bančna posojila, ekološki dinar (pogovarjali so se za mednarodno posojilo!), del pa bodo seveda dobili z odprodajo stare lokacije oziroma poslovnih prostorov na njej. Člani izvršnega sveta so Utokove predstavnike opozorili, da le ni treba računati, da bi te prostore prodajali po visoki ceni, čeprav je jasno, da ima lokacija v strogem središču srednjeveškega Kamnika tudi svojo ceno! Posebej je stvari zaostрил Tone Stele, ki v izvršnem svetu zastopa obrt in

turizem in je v imenu Kamničanov (Center ni celotna občina!) dejal, da se mora agonija Utoka končno nehati. Po njegovem mnenju bi morali Utok zapreti že v sedemdesetih letih, ko je prvič prišel v težave. Kamnik je po njegovem mnenju preveč stisnjen v ozko kotlinico, da bi si lahko sredi mesta privoščil tako industrijo.

Izvršni svet je bil enoten, da je brez lastnega kapitala (ne glede na to, da Utok zagotavlja, da je »zunaj« veliko zanimanja za ta projekt, da ga odobrava republika in da imajo možnosti za ekološki dinar) težko razpravljati »o tako megalomanskem projektu« in računati le na posojila.

Direktor Horst Hafner je nazadnje ugotovil, da se je Kamnik očitno že odločil, da Utoka ne rabi, da bo na ta način rešil vse ekološke probleme in morda po vsem skupaj živel le od »čistega« zraka? Njegov pomočnik Zvone Gosar je še pripomnil, da so povsod po svetu z odobravanjem sprejeli ta projekt, in ne ve, zakaj so vedno in povsod Kamničani najpametnejši? Poudaril pa je, da je v projekt vključen domač in tuj kapital. Prav zato bo šel Utok v reorganizacijo in se bo predvidoma že oktobra preoblikoval v holding.

Izvršni svet je po razpravi sprejel informacijo o Utokovi predvideni selitvi proizvodnje na novo lokacijo in podprl nove dejavnosti na stari lokaciji. Meni pa, da glede obstoječe lokacije in njegove namembnosti še ne more dati dokončnega sklepa (ali trgovsko-poslovni center ali ne). Poudarili so tudi, da je nujno predčasno pogledati, kakšen je sploh interes obrtnikov, trgovcev, poslovnežev za to lokacijo. Očitno bo občinska vlada podprla projekt, če se bo investicijski projekt v posameznih segmentih pokazal pozitivno. Predvsem pa podporo programa prepuščajo Kamničanom in strokovni javnosti.

ROMANA GRČAR

Še enkrat o odpadkih

Odločen ne za dupliški hrib

Tolikokrat so Dupličani že pustili prepričanju komunalcev, češ da na žalost nimajo druge možnosti kot iz dupliške jame narediti hrib, da jim vse možne predloge za odlagališča na drugih lokacijah »zrušijo« krajanji ali pa stroka, ki enkrat štiti podtalnico, drugič je za regionalizacijo odpadkov, tretjič jih podtalnica nič ne briga in naj ima smeti vsak v svoji občini. Tokrat neposredni sosedji dupliškega odlagališča odpadkov za nobeno ceno več ne bodo popustili! V krajevni skupnosti Duplica (čeprav je odlagališče na prostoru KS Podgorje) smeti ne marajo več!

Tako so sklenili konec junija v prostorih krajevne skupnosti Duplica, kamor so njeni predstavniki na pogovor o predvideni sanaciji dupliškega hriba povabili direktorja komunale in predsednico izvršnega sveta, da bi jih ponovno opozorili, kako pereč je položaj. Nazadnje so predsednico izvršnega sveta, ki je sicer seznanjena s problemom, zanj pa ne more biti odgovorna (za to mora odgovarjati kvečjemu prejšnji izvršni svet, saj je bil dolžan priskrbiti novo lokacijo, je dejala), povabili na ogled dupliške sramote. Kakršnakoli že so opravičila

komunale, češ da so alternativno lokacijo dolžni preskrbeti drugi, oni so le izvajalci, so direktorju Skodlarju sosedje odlagališča z ogorčenim dokazovanjem jasno dali vedeti, da je bil tudi odnos komunalcev do odlagališča precej ignorantski. Po njihovem mnenju niso dobro poskrbeli za sprotno urejanje jame-hriba, niso naredili jarkov okrog odlagališča, da se sedaj ocedne vode vseh barv in neznosnega vonja, v katerih se med drugim redijo tudi podgane (!), razlivajo prosto po polju in okolici. Predstavniki krajevne skupnosti so direktorju še očitili, da je Komunalno podjetje, karkoli je že naredilo, to naredilo šele na pritisk občanov. Zato jim nihče ne verjeme več.

Sklep skupščine v marcu je bil (med drugim je bila posebna skupščina sklicana tik pred volitvami le na temo »Smeti v občini«!), da se podaljša odlaganje smeti na Duplici najdlje do konca aprila, dokler ne bo urejeno začasno odlagališče na Križu. No, pridobivanje dovoljenj za začasno lokacijo se je zavleklo (med tem pa bi bilo nujno treba iskati tudi dolgoročneje rešitve, da se ne bomo spet čudno gledali šele tik pred zdajci!) konec aprila se

je podaljšal v konec junija. In tudi tokrat je direktor Komunale skušal pripraviti Dupličane, da naj še malo popustijo. Vendar se to ni zgodilo. Konec junija je bil zadnji rok za odlaganje smeti na Duplico! Niti dneva več, v nasprotnem primeru so Dupličani pripravljeno zapreti cesto in preprečiti dovoz na njihov teren. Sklenili so še, da je treba čimprej narediti projekt sanacije jame (sestane s projektantom naj bi bil predvidoma 10. julija), takoj pa je treba narediti jarke okrog odlagališča za zbiranje ocednih voda, slednje pa tudi redno odvažati (in to ne v najbližji kanalizacijski odtok!). Ni treba še enkrat ponavljati, da so Dupličani zgroženi nad podganami, ki že prihajajo v naselje, zato jih morajo komunalci takoj uničiti! Nemudoma bo treba začeti tudi z odplinjanjem odlagališča. In kam komunalci zdaj vozijo smeti? »SEPO« je že dal pozitivno mnenje za začasno odlagališče v jami na Križu, če bo privolila še območna vodna skupnost, bodo kamniške smeti (vendar le gospodinjinski odpadki!) odslej pristajale v kriški jami. Seveda bo ta strokovno pripravljena, zaščiten z ograjo, obvezen bo nadzor (čuvaj) zaradi priprečitve odlaganja industrijskih odpadkov (dovoljenje samo za gospodinjinske!) in strupenih snovi. Ob koncu bo treba poskrbeti tudi za strokovno sanacijo kriške jame, za preplastiitev z nepropustno plastjo in kasnejša usposobitev teh dveh hektarjev za nadaljnjo obdelavo. Kriška jama bo s tako zmogljivostjo omogočala odlaganje le za nekaj mesecev in ne bo se smelo ponoviti, da bi tudi tu nastajal hrib. Nadzor bo zato precej strožji, sicer pa je tudi splošna ekološka zavest ljudi višja in ne bo se moglo ponoviti kaj takega kot na Duplici, ko je v bližini najgostejšega naselja jama že od 1964. leta. ROMANA GRČAR

Topla voda v kamniškem bazenu

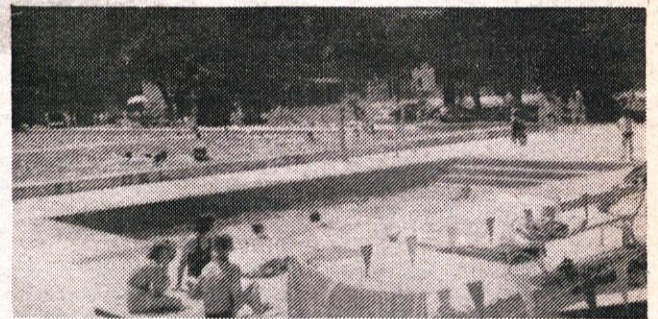
Od začetka julija se kamniška mladina, pa tudi starejši seveda, lahko namaka v ogrevani vodi. Komunalno podjetje je namreč vstavilo 700.000 dinarjev drago napravo za ogrevanje, tako da se kopalna sezona lahko prej začne in traja dalj časa. Voda ima sedaj kar 25 stopinj C. Kar dobrodošla novost, če pomislimo, da je lokacija bazena dokaj nesrečna in sonce nima dovolj časa, da izza Starega gradu ogreje vodo.

V ogrevanem bazenu bodo tako lažje organizirali plavalne tečaje, Plavalni klub Kamnik pa v bodoče predvideva dvakrat tedensko (predvidoma torek in četrtek) nočno plavanje od 20. do 22. ure.

Ob bazenu smo opazili ob otrocih tudi nekaj vzgojiteljic, ki preko Zveze prijateljev mladine organizirajo varstvo v okviru svoje letošnje akcije Poletna čuda. Tokrat smo jih zalotili pri plavanju, sicer pa tudi kolesarijo in hodijo na sprehode.

Na kamniškem bazenu poleg že lani zgrajenih sanitarij še ni nič novega, garderobe so še vedno stare in zmajane, v Komunalnem podjetju pravijo, da za gradnjo novih še nimajo dovoljenj oziroma še ni sprejet zazidalni načrt za tisto območje. Morda tudi zgrajen prod in plevel, ki naj bi bil teniško igrišče, prav tako še ni v gradnji zaradi podobnih preprek?

Vstopnina za otroke (do 10. leta) je na bazenu 10, za odrasle pa 30 dinarjev, lahko pa kupite sezonsko vstopnico, ta bo otroke stala 300, odrasle pa 500 dinarjev. Bazen je odprt od 9. do 18.



ure (lahko bi bil dalj časa, saj je potrebuje Plavalni klub tudi ob 19. uri še prijetno toplo, Kamnik). vendar po 18. uri bazen bojda Foto: R. G.

Prireditve ob občinskem prazniku

15. junij ob 14. uri preskakovanje ovir – hipodrom v Komendi
19. julij ob 9. uri šahovski turnir v prostorih ŠD Komenda
otvoritev ceste Laze – Stara Sela
21. julij ob 17. uri otvoritev prenovljene ceste v KS Križ
22. julij ob 11. uri Dan kamniških planin na Kokrškem sedlu
23.–30. julij razstava izdelkov učencev Osnovne šole 27. julij
Kamnik v trgovini Oblačila na Titovem trgu
26. julij ob 19. uri otvoritev razstave del akad. slikarja Rajka Čubra v razstavišču Veronika
27. julij ob 10. uri posaditev spominske lipe žrtvam vojne na Kamniškem – Žale
27. in 28. julij ob 17. uri tradicionalno praznovanje na Trgu prijateljstva v Kamniku
28. julij ob 9. uri turnir trojk v odbojki na odbojškem igrišču v Kamniku ob 20. uri tekmovanje v Kontestu CB radio kluba LIPA na Veliki planini
29. julij ob 8. uri lovsko strelsko tekmovanje za prehodni pokal občine Kamnik pri lovski koči na Lipovcu
ob 19. uri Koncert v naravi – Arboretum Volčji potok
5. avgust ob 12. uri Planina poje – proslava ob 60-letnici baještva na Veliki planini.

OBVESTILO

Podjetja, obrtnike in občane obveščamo, da poslej obveznosti do Kamniškega občana nakazujejo na nov žiro račun: SREDSTVA ZA DEJAVNOST KAMNIŠKEGA OBČANA SO KAMNIK 50140-637-763592. Uredništvo

Rudarji so praznovali

Čeprav precej bolj skromno kot prejšnja leta, so rudarji Rudnika kaolina in kalcita proslavili svoj stanovski praznik – dan rudarjev. Zbrali so se v prijetnem okolju lovskega doma na Vegradu, kjer jim je govoril predsednik rudniškega sindikata Jože Klenc. Kakšnih preveč spodbudnih besed svojim kolegom ni mogel povedati, saj je, kot je znano, obrat rudnika kaolina v Črni v postopku zapiranja in likvidacije. Kljub temu pa črnanski rudarji ne bodo pozabili na tradicije svojega stanu. Zato so medse povabili tudi vse upokojene rudarje. Dolgoletnim članom kolektiva so podelili lična priznanja – rudarske svetilke.

F. S.

Naslednja, 12. številka Kamniškega občana bo izšla 23. julija.

Tuhinjski kmetje o novi organiziranosti zadruga

»V zadrugi smo delali le za druge!«

Konec meseca so se v Šmartnem zbrali zadrugi (kmetje iz tuhinjskega konca, Volčjega (potoka in Podgorja), predstavniki Kmetijske zadruge Emona Domžale-Kamnik in Gozdnega gospodarstva, TOK Kamnik. Pogovarjali so se o združitvi, ki naj bi bilo tudi v tem prostoru v bodoče drugače organizirano. Razmišljanja in pobude o bodoči organiziranosti kmetijske zadruga in njeni uskladitvi z novim zakonom o zadrugah so predstavili tudi predstavniki tamkajšnje kmečke zveze.

V prostorih osnovne šole Šmartno se je tistega vročega dopoldneva zbralo kar zajeto število okoliških kmetov – zadrugnikov, in že iz tega je bilo moč sklepati, da jih omenjena problematika še kako žuli. V začetku so pustili, da je svojo vizijo organiziranosti zadruga predstavil njen novi direktor, o bodoči gozdarski službi je nekaj povedal direktor Temeljne organizacije kooperantov pri GG-ju, nekaj uvodnih misli je imel tudi predstavnik kmetov v občinski upravi, potem pa so svoje povedali tudi kmetje sami. Vsul se je plaz kritik. Kmetje imajo ne glede na prepričevanje predstavnikov stroke vedno svoj prav! Nekaj kmečke logike je res v njihovih trditvah, v marsičem so jim dali prav tudi predstavniki zadruga, bilo pa jih je težko prepričati, da kmetje

kljub vsemu niso povsod samozadostni – po logiki: kmet bo, če je dober gospodar, že sam najbolje vedel, kaj posekati, kaj gojiti, komu prodajati...?

Pa vendarle, razprava o bodoči organiziranosti kmetijskih zadruga in gozdarstva, ki se bo po vsej verjetnosti povežalo z njimi, je bila nujna zaradi bližajoče (in še bolj nujne) spremembe zakonodaje na področju zadrugništva in gozdnega gospodarstva. Ni pa bila zadnja. Kmetijska zadruga Domžale-Kamnik bo podobne razprave organizirala še v ostalih zadrugnih enotah, ob koncu strnila vse predloge in z njimi ponovno prišla med kmete v posamezne enote. Tako bodo do konca leta o tem razpravljali vsaj še dvakrat. In prav gotovo bo to več kot nujno, saj si mnenja o bodoči organiziranosti precej nasprotujejo, zlasti o tem, kako velike naj bodo v bodoče zadruga. Predstavniki zadruga so trdili, da morajo še z večjo koncentracijo kapitala doseči, da bodo veliki in tako resnično močni. Kmetje pa imajo povsem drugačno logiko. Zdi se jim, da so že sedaj preveliki, da so prav zato bolj odtujeni od centra zadruga, ki po njihovem mnenju večino kapitala prelija v domžalski konec! Tuhinjski kmetje so zato v razpravi poudarili, da je žalostna resnica, da so bili vedno zadnji – prvi so očitno le pri razpravljanju o novi organiziranosti. Zavzeli so se za manjšo, samostojno zadrugo, ki bo s kmeti bolj povezana in ki se bo

dnevno lahko »obračala« po njihovih zahtevah in potrebah. Pravijo, da bodo verjetno sledili komendskemu koncu, ki je že dal pobudo za ustanovitev samostojne zadruga. Vendar so to šele razmišljanja. Treba jih bo uskladiti z vizijo strokovnjakov iz zadruga Emona Domžale o tem, kako s sedanjimi zadrugniki še vnaprej dobro sodelovati. Novi zakon o zadrugah bo namreč zahteval, da so člani v zadrugo vključeni tudi z lastnim kapitalom (neke vrste delničarji).

Prav zato, so poudarili kmetje v Šmartnem, bo v bodoče zadrugniki še kako zanimalo, za kaj bo porabljen njihov denar in kaj bodo imeli od zadruga, v kateri je njihov delež.

Tokratna razprava je bila po občutku mnogih predvsem možnost, da kmetje odprejo vse svoje ventile in povedo, kaj jim ni prav. Kmetje je namreč težko navdušiti za kaj novega, predvsem zaradi slabih izkušenj, ki jih imajo z dosedanjim odnosom družbe do njih. Ta pa je bil tak, da imajo še vedno občutek, da so do sedaj delali le za druge. In tak je bil po njihovem mnenju tudi dosedanj značaj kmetijskih zadruga.

Naslednja razprava o tej problematiki bo morala biti bolj konkretna, svojo trmo (ki je včasih upravičena, drugič spet ne!) pa bodo morali tudi kmetje kooperanti morda malo omečiti in vsaj malo verjeti strokovnjakom. Prav ti so zadnjič v Šmartnem

povedali (še posebno zaupanje je tudi marsikateremu kmetu vlival novi direktor zadruga), da bodo v bodoče v zadrugi sodelovali le tisti, ki si bodo s skupnim poslovanjem lahko koristili. Torej, v bodoče bo prevladoval le poslovni interes in nikakršna politika!

Kmetje potrebujejo tako zadrugo, ki bo zadovoljevala njihove gospodarske potrebe. Ali pa jo sploh ne rabijo. Po mnenju direktorja mora biti zadruga gospodarsko močna, taka pa je samo ustrezno organizirana. Sposobna mora biti za konkurenčen boj na trgu v nabavi in prodaji ter za opravljanje hranilno kreditnih poslov in svetovanja. Le pošten odnos med kmeti zadrugniki pa naj odloča, je menil direktor zadruga, koliko ustvarjenega dobička si bodo člani delili na podlagi skupnega poslovanja. Zadruga bi naj v bodoče vodil upravni odbor kmetov, ki imajo ugled in zaupanje med člani. Direktor je še omenil, da je treba podpreti prizadevanja slovenske vlade za čimprejšnjo spremembo pogojev gospodarjenja v kmetijstvu. Poudaril pa je, da bo nova organiziranost zadruga takšna, kakršno bodo zahtevali kmetje kooperanti.

Razmišljal je še o morebitni ponovni ustanovitvi potrošniških, konzumnih zadruga, kjer bi lahko izolirali obstoječe trgovske firme, ki živijo le na račun marže. Omenil je še, da bi morala Slovenija, če želi biti popolnoma suverena, čimprej narediti tudi

slovensko prehrabeno bilanco in na podlagi tega zagotoviti slovenskim kmetom pogoje, da bodo za ta narod lahko pridelali potrebne količine hrane.

Pogleda na novo zakonodajo je posredoval tudi predstavnik gozdarstva in ob tem poudaril, da si tako kot kmetje, lastniki gozdov, tudi gozdarji želijo čimprej prosto prodajo lesa na trgu. Omenil je možnost združitve kmetijske in gozdarstva zadruga, kar so kmetje podprli, saj bi tako v bodoče lahko vse opravili na enem mestu. Predstavnik kmečke zveze je povedal, da zagovarjajo ustanovitev javnega podjetja na področju gozdarstva. Potem se je oglašil nekdo izmed navzočih in dejal, da kmetje ne rabijo več »odkazovalcev«, ker kmet, če je dober gospodar, sam najbolje ve, katero drevo naj v lastnem gozdu poseka.(?)

Ob koncu se je splošno mnenje nagibalo k temu, da je do sprememb z neko usklajeno razpravo treba priti, vendar naj bi ne drveli v spremembo preveč nepremišljeno; potrebna bo previdnost. Če bo kmet v bodoče plačal svoj delež v zadrugo, mu ne bo vseeno, kako slednja gospodarji. Seveda pa bo za to tudi neposredno odgovoren, saj bo sodeloval v upravnem odboru, kateremu bo po novem podrejen tudi direktor.

Vsi so se tudi strinjali, da naj bo nova zadruga podobna ostalim po svetu, temeljila naj bi na prostovoljnosti, zaradi lažjega neposrednega vpliva pa bi morda

le veljalo prisluhniti željam kmetov, da bi bile zadruga v bodoče manjše, bolj povezane s posameznim okoljem, kmetom. Opozorili pa so tudi na to, da bi bilo v bodoče krivično delati razliko med člani in nečlani zadruga (predvsem pri subvencijah in premijah v kmetijstvu), saj ni nihče sam kriv, da ima manj zemlje in da se mu ne splača postati član. Upoštevati bi veljalo tudi sklepno misel predstavnika kmetijstva pri občinski upravi, da vsaka družba potrebuje stroko v kmetijstvu in gozdarstvu, tudi naša v bodoče ne bo mogla brez nje.

Tudi kmetje niso vsevedni, a je bilo ob koncu še vedno slišati jezne medklice posameznih kmetov, da je treba zamenjati tako korist kot gospodarja! Zakaj v zadrugo, zakaj delati za druge, zakaj Tuhinjski ne bi odprli lastne trgovine, preko katere bi kmetje ponujali svoje pridelke na trg?

Ob koncu je bilo moč sklepati, da so kmetje iz zadruga enote Kamnik za manjšo zadrugo oziroma da je območje treh okolij le preveliko za eno zadrugo. Tudi zaradi različnih interesov. Komendčani so v večini poljedelci in živinorejci, Tuhinjski so bolj gozdarji in delno živinorejci... Zakaj mešati interese?

Direktor se je strinjal, da naj se zadruga ustanovi po presoji kmetov. Važno bo, da bo bodoča zadruga za kmeta cenejša. V pogojih tržnega gospodarjenja je to nujnost, pa tudi deleži kmetov – članov ne bodo mogli biti prav majhni, saj bodo člani nosili tudi odgovornost. Ob vsem skupaj pa moramo zanemariti politiko na tem področju in misliti predvsem na poslovnost.

ROMANA GRČAR

Iz gospodarstva

Gozdno gospodarstvo v krizi?

Že nekaj časa je znano izredno slabo stanje gozdov in gozdarstva nasploh zaradi izjemne nelikvidnosti naše lesne industrije, ki ne plačuje redno lesa gozdnemu gospodarstvu. Veriga pa se seveda sproži vse tja do kmetov, lastnikov gozda, ki jim les prodajajo. Prav zaradi njihovih dvomov, da bo s poslabšanjem likvidnosti v tej dejavnosti zamrlo tudi njihovo glavno poslanstvo – vlaganje v gozdove, so se nekateri kmetje v kmečki zvezi preko svojega predstavnika v občinskem izvršnem svetu Toneta Hočevarja pred nedavnimi spraševali, če ne gre morda Gozdnemu gospodarstvu Ljubljana v razprodajo svojega premoženja; pač zato da preživi zaposlene delavce.

V Gozdnem gospodarstvu so nam pojasnili nekaj stvari. Slabo stanje gozdov po vsej Sloveniji je povzročilo strah, da bi se ponovilo povojno nestrokovno ravnanje z gozdom, ponovilo obdobje črpanja gozdov brez obveznih potrebnih vlaganj v gozdove. Vlaganja v gozdove se financira iz prodaje lesa; vsa bremena v zasebnih gozdovih nosijo lastniki gozdov, gozdarji in porabniki lesa, čeravno ga uporabljajo tudi vsi občani. Predstavnik Gozdnega gospodarstva je tudi na pogovoru v Šmartnem, kjer se konec junija razpravljali o nujnosti drugačnega organiziranja gozdarstva službe in kmetijske zadruga (ti dve dejavnosti se morata čimprej združiti, saj po vsebini spadata skupaj in tudi režijskih stroškov bi bilo potem manj!) je omenil, da je kubik lesa tako obremenjen proizvod, kot malokatera stvar.

Gospodarstvo je preobremenjeno z nešteti davki – za čist zrak, za vodo, hidroenergijo, za požarno službo, za nafto, ... v sosednjih republikah temu ni tako. Zato bi naj bil cilj nove organiziranosti zmanjšanje stroškov, predvsem pa bo morala nova zakonodaja v gozdarstvu urediti tudi z v zadnjem času zelo sporno stvarjo – gospodarjenjem z družbenimi gozdovi. O moratoriju za sečnjo v teh gozdovih so nedavno razpravljali tudi poslanci republiške skupščine in moratorij sprejeli.

Reorganizacija bo potrebna, po vsej verjetnosti se bodo goz-

darske organizacija preoblikovale v javna podjetja (čeprav nekateri kmetje poudarjajo, da tudi teh ne rabijo), saj lastniki gozda sami najbolj poznajo svoj gozd in zato najbolje vedo, katero drevo je za odsek – a o tem bi se dalo razpravljati... Preidimo raje na razmere v gozdnem gospodarstvu, ki se je znašlo v hudih težavah. Kamniški enoti se temu tudi nista izognili.

Gozdarstvo je lani in v začetku letošnjega leta uveljavilo izredne varčevalne ukrepe, katerih posledice so: prepolovljeno vlaganje v gozdove, opravljanje zgolj najnujnejših varstvenih del, opuščanje vzdrževalnih del na komunikacijah (gozdne poti) in tudi odpoved soudeležbe gozdarstvom znanstvenim institucijam ter naglo zmanjševanje strokovnega kadra.

Direktor Temeljne organizacije kooperantov, torej gozdnega gospodarstva, ki sodeluje z zasebnimi lastniki gozdov in skrbi za odkup in prodajo lesa, Božo Brezočnik je v pogovoru opozoril na dejstvo, da ima GG Ljubljana več kot 70 odstotkov lesa v zasebnih gozdovih, sredstva družbenih gozdov pa so prešibka, da bi lahko za daljše obdobje pokrivala izpad denarja v zasebnem sektorju. To je tudi vzrok, da so nekateri sosednji GG-ji z neprijetno večjim deležem družbenih gozdov uspeli obdržati ugodnejše plačilne roke za odkupljeni les od lastnikov. »Plačilna situacija se v letu 1990 še nadalje slabša, tako da nam do nedavnega najboljši in najpomembnejši poslovni partnerji niso plačali lesa tudi po štiri, pet in več mesecev. Včasih smo nerednim plačnikom dobavo lesa enostavno ustavili, sedaj pa smo veseli, če kdo les sploh vzame. K slabši prodaji je pripomogla še poceni ponudba iz zahodne Evrope.«

V kamniškem Gozdnem gospodarstvu so poudarili, da popolnoma razumejo pritožbe lastnikov gozdov, ki nemočno čakajo na svoj denar, po zakonu pa so dolžni ves les prodati preko GG-ja, čeprav bi ga raje prodajali sami. Vendar pa so povedali, da so dolgi plačilni roki v Zahodni Evropi, kamor vztrajno silimo, nekaj povsem normalnega.

Glede določene »razprodaje osnovnih sredstev«, o kateri se je v zadnjem času govorilo predvsem med kmeti-gozdarji, pa je bilo rečeno, da so se v Gozdnem gospodarstvu Ljubljana res odločili za prodajo določene tehnične opreme, a gre le za službena osebna vozila. Ničesar pa niso prodali v trzinskem tozdu Mehanizacija, kot se govori. Res pa je, da bo moral slednji kmalu v likvidacijo.

V kamniškem gozdnem gospodarstvu so še povedali, da bo največji problem prav gotovo nastal z uveljavitvijo zahteve za vračanje družbenih gozdov. Vlaganje v gozdove je odvisno od sečnje, če pa te ne bo dovolj, ne bo strokovnega ohranjanja gozdov, ne bo obnavljanja gozdnih cest, nastajali bodo znatni presežki delovne sile. Že sedaj ima tozud Gozdarstvo Kamnik sedem delavcev na začasnem delu v Švici. Najbolj se racionalizacija v gozdarstvu panogi pozna pri popolni prekinitvi gradnje gozdnih cest.

Prejšnja leta so jih naredili po približno 40 kilometrov letno (v celotnem GG-ju), letos pa praktično niso naredili niti enega kilometra gozdne ceste. Kot že rečeno, bo neke vrste racionalizacija v GG-ju pomenila tudi likvidacija trzinskega tozda Mehanizacije in gradnje (približno 80 zaposlenih, od tega bo obnovilo zaposlitev le okrog 20 soferjev, ostali bodo šli na Zavod za zaposlovanje). Ne bodo pa razprodajali osnovnih sredstev, ampak bodo vsa prišla v last in uporabo ostalih GG-jevih enot. Tudi v razprodajo tovarnjakov, kot nekateri domnevajo, ne bodo šli. Ostane tudi stavba v Trzinu, kjer bo še vedno organiziran servis za GG-jeve stroje. Do sprejetja novega zakona o gospodarstvu (morebiti do konca leta) je slovensko gozdarstvo edino, ki je še organizirano po starem – v tozdi. Kasneje se predvideva ustanovitev javnega podjetja.

Božo Brezočnik je v pogovoru omenil veliko bogastvo kamniškega TOK-a, ki pa ga le malokdo omenja: veliko kilometrov gozdnih cest – le te po njegovih izjavah predstavljajo tretjino vseh cest v občini. Prav to pa je

pri organiziranju GG-ja v podjetje vprašljivo: kdo, komu, kaj bo prevzel. Po novem namreč ne bi smeli biti nič več lastniki cest. Ob vračanju družbenih gozdov bo morala zakonodaja rešiti tudi ta problem! Nekaj takih cest (take so skoraj vse na Veliki planini, na primer) bo verjetno kasneje zato treba zapreti za javno rabo! Na Gozdnem gospodarstvu v Kamniku so še dodali, da naj le zapišemo, da so bile vse ceste na planini zarisane v načrtu občine. Nekateri sicer sedaj hočejo natolcevat, da so bile delane nestrokovno, kar se zdi GG-jevem malo neodgovorno. Sporne so seveda takomenovane divje poti po planini, ki jih je kar nekaj, vendar pa z njimi gozdno gospodarstvo nima nič!

Naj se ponovno dotaknemo nelikvidnosti gozdarjev. Do konca maja so bili kupci (lesna industrija) dolžni Temeljni enoti kooperantov (TOK) nekaj čez dva milijona dinarjev, v istem obdobju je TOK kmetom dolžan poldrugi milijon dinarjev. Če bi torej podjetja poravnala svoje dolgove, bi TOK lahko plačal kmetom les ne le do konca maja, ampak do sredine junija. Kmetje ne bi bili nič na boljšem, če bi poslovali z lesarji neposredno, brez posrednika, gozdnega gospodarstva, če gospodarstvo ne more plačati njemu, tudi kmetu ne bi moglo. Res pa je, da je to za kmeta, ki je eksistenčno vezan na prodajo lesa (teh pa je prav gotovo največ v hribovskih krajih Tuhinjske doline), velik problem. Tisti, ki niso eksistenčno vezani na gozd, so se za zdaj enostavno odpovedali sečnji.

Kmetje sedaj negodujejo nad gozdnim gospodarstvom kot takim, češ da se »redi na njihov račun«, a si je težko predstavljati, da bi tudi po reorganizaciji gozdarstva (če bi to prišlo pod državno upravo, v javno podjetje ali pa, če bi se združilo s kmetijsko zadrugo) lahko les prodajali kar prosto, na trgu, brez posrednikov. Ne bi šlo, da bi si nekaj tisoč lastnikov gozdov dnevno iskalo kupce na prostem trgu, pri lesarjih, izvoznikih... Predvsem si je to težko predstavljati za kmete, ki se ob tem ukvarjajo še

z živinorejo ali poljedelstvom! Seveda pa se bodo morali novi ekonomski situaciji in drugačni organizaciji gozdarstva prilagoditi oboji – tako podjetja, ki se bodo s tem ukvarjala, kot tudi kmetje, ki bodo les prodajali – vsi se bodo morali truditi za čimvečjo konkurenčnost. Do takrat pa bo potrebno malo strpnosti na obeh straneh. V Gozdnem gospodarstvu Ljubljana so v teh dneh vsem svojim kooperantom poslali pismo, v katerem jim po-

jasnjujejo vzroke za neplačevanje dolgov in jih prosijo, da s strpnostjo še vnaprej sodelujejo z njimi. V tem obdobju so v Šmartnem, skupaj s kmetijsko zadrugo in kmečko zvezo, pripravili razpravo o bodoči organiziranosti kmetijske zadruga, ki bo morda vključevala tudi gozdno gospodarstvo. Iz razprave je bilo razbrati, da je prav slednji predlog kmetom všeč. Le še na zakonodajo je torej treba počakati.

ROMANA GRČAR



Pred kratkim je v Kamnik spet prisopihal muzejski vlak. Potnike »hlapona« so toplo pozdravljali številni občani, med njimi je bilo veliko radovednih otrok. Ob tej priložnosti je Turistično društvo Kamnik pripravilo nekaj prireditev. Tudi to je dobra reklama za kamniški turizem pa še otrokom pripravijo veselje, starejšim občanom nostalgijo za lepimi starimi časi, ko so se še vozili s takim vlakom po kamniških tirih.

V. M.

NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO
TRGOVINA »SCORPIO«
V MOSTAH PRI KOMENDI

Obuli in oblekli boste lahko vso družino za šport in prosti čas ali za slovesnosti.

Nudimo vam:

- obutev domačih in tujih proizvajalcev
- usnjeno konfekcijo in galanterijo
- izdelke za šport
- modne dodatke

Pri nakupu nad 1.000,00 din vam priznava 10% popust.

Pridite in se sami prepričajte o ugodnostih nakupa vsak dan od 9.30 do 12. in od 14. do 19. ure – tudi v soboto.

Veselim se vašega obiska!

ODMEVI, POLEMIKE, KRITIČNA MNENJA...

Odprto pismo skupščini občine Kamnik

Prebivalci Streliške ulice si že dalj časa prizadevamo za spremembo prometnega režima v starem mestnem jedru, in ker je imela prejšnja skupščina zelo malo posluha za boljše ureditev prometnega režima v starem mestnem jedru, se obračamo na novo izvoljeno skupščino. Stranke, ki imajo v skupščinskih klopeh svoje poslance, premorejo v svojih predvolilnih programih tudi nekaj besed ali celo odstavek o razrešitvi prometne ureditve in oživitve starega mestnega jedra, zato zahtevamo od vas, spoštovani poslanci in poslanke, da se v najkrajšem času, še do konca tega leta, pozabavate s tem problemom.

Naši argumenti so naslednji:

Promet, ki poteka v Kolodvorski ulici neposredno poleg Streliške ulice, moti in ogroža prebivalce naše ulice. Cesta je ozka in nepregledna zaradi mnogih ograj (zidanih in živih), dreves in grmov. Vsako jutro in popoldne se po Kolodvorski ulici prepelje mnogo vozil, ki jih kljub odloku o prepovedi ne more nihče zaustaviti (niti policija). Gost promet ogroža otroke in odrasle, peš ali na kolesu, pa tudi možnosti za prometno nesrečo na nezavarovanem železniškem prehodu je precej več.

Razen podrtih ograj in manjših prask še ni bilo nobene resnejše prometne nesreče ali smrtnih žrtev, vendar možnosti je veliko, da v kratkem pride do enega ali drugega. Ne čakajmo, da bo prišlo do najhujšega, kot se je to zgodilo na Križu. Bolje je delovati preventivno, po toči zvoniti je prepozno, pravi star ljudski rek.

Ceste ni mogoče razširiti in narediti pločnikov in to niti ni potrebno, če je promet normalen.

Predlagamo, v sklopu oživitve starega mestnega jedra, da se v najkrajšem času spet odpre Kidričeva ulica za promet v eno smer (od centra proti Metalki). S tako rešitvijo bi ustregli mnogim, saj vsi dobro vemo, da je Kidričeva ulica kljub zapori precej prometna in zato nevarna za brezskrbne pešce, ki se zanašajo na zaporo.

Menimo, da bi takšna ureditev veliko pripomogla k pravi oživitvi starega mestnega jedra in rešila mnoge težave v kamniškem prometnem kaosu.

za prebivalce Streliške ulice

DAMJAN GLADEK

Podpisi so v uredništvu Kamniškega občana.

Velika planina: Cesto so zgradili

Bajtarji so skupaj z gozdarji podaljšali na črno zgrajeno gozdno cesto prav do Tihe doline oziroma na Veliko planino, kljub moratoriju, ki ga je sprejela občinska skupščina.

Graditelji so pozabili le obvestiti obiskovalce Velike planine, da na planino ni treba več peščati, pa tudi ne čakati na vse redkejši vozi red gondolske žičnice, če se jim le njihov jekleni konjiček ne smili preveč, saj se do Tihe doline lahko kar pripeljejo po zaenkrat traktorski poti.

Obvestila seveda ni moglo biti, ker je tik pred tem občinska skupščina na pobudo Zelenih sprejela moratorij na nadaljnje posege na Veliki planini, v pričakovanju vsaj enkrat resnih odločitev, kaj še in kako na Veliki planini. Obvestilo bi bilo le prehudo izzivanje, pa saj se bo tako razvedelo in počasi...?

Se bo Velika planina razcvetela v novem oživljenem planšarskem turizmu? Ali pa bo postala ob koncih tednov polna avtomobilov in »veselih družbic« z motnimi očmi?

Večino udeležencev terenskega ogleda, ki ga je pripravil Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine iz Kranja prav v zvezi s problematiko Velike planine in delovnega srečanja, ki so ga pripravili Zeleni Slovenije v Kamniški Bistrici v zvezi z ohranjanjem alpskega sveta, pa bo novica najbrž ne samo presenetila ampak ogorčila.

Cesta je sicer potrebna, s tem so se strinjali skoraj vsi udeleženci terenskega ogleda, ampak ne takšna, kot je ta! Že način, kako so jo zgradili bajtarji (najemniki koč) in gozdarji, lepo kaže, kako mislijo delati na planini. Tisto, kar njim ustreza, vsi drugi vidiki pa jim niso mar! Zato se bojim, da ta cesta ne pomeni ureditve prometa oziroma gospodarskega dovoza na planino, ampak je tista vrzel, po kateri se bo na planino privabila množica avtomobilov, pa tudi traktorskih jarkov ne bo nič manj, raje še več. Predsednik gozdarjev iz Kamnika je na terenskem ogledu še prepričljivo zatrjeval, da na črno zgrajene (samo za gozdarske potrebe, pa začuda široke in dobre) ceste proti Tihi dolini ne bodo nadaljevali. Nenadoma pa so se premislili in z bajtarji mimogrede rešili medsebojna obtoževanja o posekih in prebili zadnji grebenček, ki je še ločil planino od ceste. Cesta je, ne bodo je podrli, pa tudi zaprli ne, saj še niso nobene. Vsaj izkušnje so bile takšne in vprašanje je, če bo nova oblast kaj drugačna. Bo ravno tako popuščala in gledala skozi prste, mimo svojih odločitev, zakonov?

Vedno znova se moram spraševati, kaj pravzaprav pomeni Velika planina tem ljudem? Kaj bajtarjem, ki na njej vidijo le možnost za oddih, ki naj bi bil poposten s čimveč veseljami; kaj gozdarjem, ki bi radi samo posekali uporaben les (težko me še kdaj prepričajo, da so mislili na kaj drugega); kaj RCjevcem, ki skušajo vzdrževati žičnico, a podpirajo gradnjo ceste, kaj tistim, ki upravljajo gostinstvo in bi radi hotele? Imajo sploh še planšarji, pašni upravičenci kakšen odnos do planine, njenega bogastva, izročila, sporočila. Vsi prav gotovo ne, kajti nekateri ne pasejo več v planini in so bolj bajtarji—lastniki, kot pa pašni upravičenci.

Je res potrebno znova opozarjati na vrednost planine kot naravnega in kulturnega spomenika—dediščine? Je potrebno znova povedati, da Preskarjeva bajta še ni Velika planina, da je turistični razcvet bolj privid, kot pa realnost, saj planina polna avtomobilov, ne bo zanimala pravega turista. Tujca pa sploh ne, pa tudi naš veseli sindikalni nedeljec bo ugotovil, da se je ceneje zapiti kar v dolini. Če hočemo, da bo Velika planina kaj pomenila, mora ostati čimbolj prvobitna. Vsak pretiran razvoj, kmetijski ali turistični, jo odmika od privlačnosti. Z nepremišljenimi posegi jo bomo naredili odmaknjeno, nezanimivo za turista, in tudi za kmeta, kajti brez turistov še tiste skromne prodaje mleka ne bo, drugače pa gorsko kmetijstvo tako ne more tekmovali z dolinskimi. Gre pač za ohranitev sožitja, pri katerem morajo pomagati tudi dolinci, če bodo še imeli interes, če nekaterim razvojnikom ne bo planine že prej uspelo narediti nezanimive, onesnažene. Za osvinčeno gorsko mleko verjetno ne bo velikega povpraševanja.

Zdaj bo na vrsti seveda oblast, nova, z zelenim programom za Slovenijo, od občinske do republiške—državne, da pokaže da misli zares, da se ne bo pustila izsiljevati, da ne bo dopuščala zapravljanja slovenske naravne in kulturne dediščine z bolnim pridobitniškim, kratkovidnim uničevanjem.

Bomo Slovenci zdaj, ko se zdi, da smo se končno prebudili, še

naprej tako mačehovsko skrbeli za to deželico na sončni strani Alp in jo uničevali samo zato, da bi naphali svoj ego, čeprav nas bo potem bolela glava. Tudi jutri je še en dan in preživeti ga bo treba, le da smo se Slovenci odvadili misliti nanj in marsikdaj ravnamo, kot da bo jutri konec sveta. Pa ga zelo verjetno ne bo, če si ga le sami ne bomo naredili s kakšnim »crkvanjem« zaradi onesnažene pitne vode na primer.

TONE ŠPENKO
za Zelene Kamnika

V 8. številki Kamniškega občana je izšel moj tekst o posegih na Veliki planini. Ker ne želim, da bi prihajalo do nesporazumov, mu dodajam še nekaj vrstic. 16. maja smo se na Veliki planini zbrali mnogi, ki smo bili povabljeni na ogled in pogovor o Veliki planini. Srečanja so se udeležili strokovnjaki z različnih področij (zavodov za naravno in kulturno dediščino Kranja in Celja, gozdarskega, kmetijskega, vodnega inšpektorata republike in občine, z republike in občine, z republiške kulturne skupnosti), poleg njih pa še kmetje, delavci RTC Velika planina, delavka Razvojnega centra Domžale in Zeleni Kamnika. Pogovor se je dotikal mnogih problemov Velike planine. Na koncu smo se vsi strinjali, da planina potrebuje utrjeno cesto, ki bo preprečevala nadaljnjo uničevanje travnate ruše s traktorji. Bodoča cesta pa zahteva strog nadzor, zaradi onemogočanja avtomobilskega prometa. Delavci RTC Velika planina so nas obvestili, da lahko že kmalu pričakujemo v javnosti načrte, ki jih izdeluje Razvojni center Domžale. Ob njihovi razgrnitvi bo lahko stekel nadaljnji pogovor. Za mnoge od nas pa je bila najpomembnejša novica, ki smo jo izvedeli na tem srečanju, ta, da se odpovedujejo smučarskim programom in tudi vsem drugim posegom v dolini Podvolovjeka.

MATEJA POLJANŠEK
za Zelene Kamnika

Odgovor na članek Krajevne skupnosti včeraj, danes, jutri

Ob prebiranju članka Krajevne skupnosti včeraj, danes, jutri, izpod peresa mojega delegata v zboru občin slovenske skupščine Branka Novaka sem dobil neprijeten občutek, da se je zgodovina krajevne skupnosti začela danes in da se ponovno vračamo v čas, ki smo ga nekateri poznali krajevne skupnosti že miselno preživeli. S svojim prispevkom želim prispevati, da se razmišljanja o krajevni skupnosti nadaljujejo v smer, ki smo jo peljali v ZSMS-Liberalni stranki in v Demosu in ta je, da z novo slovensko ustavo pridemo z lokalnimi skupnostmi na evropsko raven. Kot delegatu republiške skupščine iz občine Kamnik vam je zagotovo poznana Evropska lista o lokalni samoupravi, ki je bila sprejeta v Strasbourgu 15. 10. 1985 in objavljena v Poročevalcu št. 9 dne 27. 3. 1990. V njej sta zlasti za nas, za danes, zanimiva 7. in 9. člen, ki opredeljujeta finančno samostojnost lokalnih skupnosti.

Poznavalci lokalnih skupnosti, ki je pri nas danes krajevna skupnost, v bodoče pa bodo to manjše občine, po velikosti ne večje kot sedanje fare, se zavzemamo, da bi le-te opravljale z ustavo in zakoni določene naloge (kar velja tudi za SLO in DS) in bi za to bila zagotovljena sredstva v proračunu. To pomeni, da bo država jutri lokalne skupnosti z zakoni zadolžila za opravljanje določenih družbenih zadev in za to opravljanje zagotovila tudi sredstva. V tej smeri se lahko tolmači XXXV. amandma k ustavi Republike Slovenije. Mag. Stane Uhan, pisec teoretičnih znanstvenih razmišljanj o krajevni skupnosti v svojih tetah Potrebe po novi ustavnih zamisli krajevne skupnosti (25. 10. 1989) meni, da bi delovanje, poleg z zakonom določenih zadev, lokalne skupnosti namenile odpravljanju ogroženosti okolja, v medosredsko pomoč, prostostne aktivnosti (ad hoc, projektne) in druge interesne dejavnosti. Iz navedenega sklepam, da bo jutri lokalna skupnost (krajevna skupnost) le interesna skupnost, ne pa nadomestek za razpršeno oblast, za družbeno odgovorno delo, ki smo ga prakticirali v preteklih letih.

Pri tem mislim še zlasti na to, da sem bil zadnja štiri leta, kot neplačani predsednik skupščine KS Komenda (menda sem zastoj lahko delal, ker sem bil takrat še član ZK) pogrebnik (mrliške vežice), smetar (odvoz smeti za nekatera naselja v KS), komunalec (komunalno omrežje v novem naselju), cestar (ceste po Komendi), želja je bila tudi, da bi bil ravnatelj (nova šola v Komendi), pa se mi je zdelo, da bi bila dva ravnatelja za malo več kot 500 učencev le preveč. Sodeloval sem pri teh projektih, a smo imeli v tem času profesionalne organizacije, kot so komunalno podjetje, Cestno podjetje, ki niso smele, mogle ali hotele opravljati dela, ki so ga naprtili, zavestno, krajevnim skupnostim; ob tem smo imeli še mogočen dualističen državni sistem, ki se je bohotal z imenom Samoupravna interesna skupnost za komunalo, cestno, ... Vsled tega smo večino časa porabili za usklajevanje in poenotenje in za klečapljenje za finančno pomoč iz sistemskih virov, ki jih vsi plačujemo prav zato, da si boljšamo svoj življenjski standard. V četrtem odstavku vašega teksta sem zasledil, da tudi vi, izrazoslovno še vedno sledite našemu največjemu samoupravnemu teoretiku Edvardu Kardelju, ko pravite, da bi občinske službe nasprotujoče se interese usklajevale in načrtno usmerjale v za nas vse boljše rešitve. Ko boste prebrali vse tekste o lokalnih skupnostih, se boste verjetno strinjali, da je VČERAJ potrebno pustiti zgodovinarjem in da JUTRI prepustimo novi slovenski ustavi ter se ob sprejemanju le-te aktivno vključimo v javno obravnavo tez, osnutka predloga. Skoraj ne dvomim, da ne poznate osnutka nove Demosove ustave, ki je bila objavljena v časopisu Demokracija. Prečitajte si poglavje Lokalna samouprava in stvari vam bodo za jutri že bolj prezentne. Ker sem vam v mojem sestavku nanizal že kar nekaj virov, vam moram za popolnejšo sliko predstaviti še en tekst, ki ga boste našli v Poročevalcu št. 3 z dne 8. 2. 1990, kjer med drugim na strani 28 piše: »Treba bo misliti na ponovno vzpostavitev okrajev, najprej kot republiških (državnih) teritorialnih enot, ki se pozneje lahko osnujejo tudi kot lokalne samoupravne skupnosti za širša območja. Okrajji bodo neobhodni najpoznejše ob reorganizaciji občin v lokalne samoupravne skupnosti, pri čemer bi morale priti do javne razmejitve med nalogami državne (republike) in nalogami lokalne samouprave.«

In za konec, če želite prispevati k prehodu v JUTRI, pričnite delati na oblikovanju nove lokalne skupnosti v mestu Kamnik in nas ne obremenjujte s privilegirano vlogo krajevne skupnosti v mestu Kamnik, s povečanjem zaposlenih v občinski upravi (za kar se pred volitvami verjetno niste zavzemali) in z analizami o krajevni skupnosti v zborih občinske skupščine. Poleg skupinskega učenja političnega sistema, v katerem živimo danes in kakršnega želimo jutri, bo potrebno tudi individualno, in razumevanje med nami bo enostavnejše.

STANISLAV ZARNIK
delegat ZSMS Liberalne stranke v DPZ občine
KAMNIK

Zeleni Kamnika aktivni tudi poleti

Čeprav je temeljna dejavnost Zelenih Kamnika varstvo okolja, moramo, ker smo pač politična stranka, tudi v teh, poletnih mesecih, delovati politično. Tako npr. tvorno sodelujemo pri oblikovanju vrste strokovnih občinskih delovnih teles (komisije, sveti, odbori...). Pri vsej množici delovnih skupin smo kaj hitro ugotovili, da nam primanjkuje ustrezno usposobljenih kadrov, zato v naše vrste vabimo tudi ekološko osveščene ekonomiste, pravnike, biologe, urbaniste, gradbenike, arhitekte...

Pridružite pa se nam tudi vsi drugi krajani, ki vam je do zdravja, človeka vrednega okolja! Član lahko postane vsaka polnoletna oseba, ki sprejema naš program in statut in ki podpiše pristopno izjavo. Simpatizerji Zelenih Kamnika lahko postanete že s 15. letom. (Za še mlajše bomo organizirali posebne oblike ekološkega delovanja). Vabimo tudi podporne člane, kajti rezultati na področju varovanja okolja bodo vsekakor odvisni tudi od naših denarnih zmogljivosti. (V poletnem obdobju, ko (spet) nimamo stalnih prostorov, se lahko vključite, postanete naš simpatizer ali pa dobite oz. predate razne informacije s področja varstva okolja pri Ivanu Tomažiču, šefu glavne kamniške železniške postaje, tel. 831-474.)

Našo osnovno dejavnost — varovanje okolja — opravlja projektni svet Zelenih Kamnika, ki ga vodi dr. Stane Uhan. Svet ima za zdaj tri delovna področja (aktivne projektne skupine) in sicer za:

- varstvo naravne in kulturne dediščine, plodne zemlje, gozdov in rek (vodja skupine je Mateja Poljanšek)
- industrijsko in komunalno onesnaževanje (vodja je dr. Stane Uhan)
- urejanje prostora: za promet, stanovanjsko izgradnjo, komunalne zadeve, razvoj mesta Kamnika... (vodja je Ivan Tomažič)
- Tako projektne skupine kot programske imajo izdelane programske usmeritve, katerih cilj je najti najustreznejše rešitve za probleme kot so (predvsem):
 - kako zavarovati vire pitne vode, ki so pomembni za našo in sosednje občine
 - kako sanirati reko Kamniško Bistrico in njene pritoke
 - kako spremeniti proizvodne programe oziroma tehnologije v posameznih podjetjih tako, da bodo glede varstva okolja v skladu s smernicami Evropske gospodarske skupnosti
 - kako omejiti emisije škodljivih snovi v zrak in s tem izboljšati kakovost zraka, ki ga vdihavamo
 - kako rešiti problem odlaga-

lišč komunalnih in industrijskih odpadkov

— kako učinkovito zavarovati področja Krvavca, Velike planine, Menine planine

— kako učinkovito zavarovati druge naravne in kulturne spomenike kot npr. Arboretum v Volčjem potoku

— kako urediti promet, da bo čim manj ogrožal okolje

— kako izboljšati nezadovoljivo ekološko obveščanje in osveščanje

Ker ta problematika zahteva profesionalne strokovne posege, kar prav gotovo presega okvir sicer strokovnega, a ljubiteljskega delovanja projektnih skupin politične stranke, smo Zeleni Kamnika že v februarju letos predlagali tedanjemu izvršnemu svetu naše občine, da glede na porazno stanje okolja v naši občini izpolni že pred leti sprejete skupščinske sklepe, zapisane v dolgoročnem načrtu naše občine in v statutu občinske skupščine in (med drugim):

- izdelala celovito poročilo o stanju okolja
- vzpostavi bazo podatkov, ki se nanašajo na varstvo okolja
- imenuje stalno strokovno komisijo izvršnega sveta za varstvo okolja
- sprejme poseben program za celovito varstvo okolja
- izdelala sanacijski program v zvezi z varovanjem podtalnice
- pripravi in izpelje delovne obiske pri podjetjih, ki so glavni ali možni onesnaževalci okolja
- pripravi projekt za ekološko obveščanje in osveščanje javnosti.

Da bi te naloge občinska uprava lahko tudi izvedla, smo izvršnemu svetu predlagali, da se komite (oz. sekretariat) za urejanje prostora in varstvo okolja organizira tako, da bo varstvo okolja imelo prednostni položaj ali vsaj enakovrednega z reševanjem ekonomskih problemov. S tem v zvezi smo tudi predlagali, da občina zaposli strokovnjaka za varstvo okolja — ekologa.

Novi izvršni svet se je na ponovno priporočilo Zelenih Kamnika odločil, da bo ustanovil komisijo za varstvo okolja. Komisija bo na osnovi programa, ki ga je v teh dneh posebej izdelal programski svet Zelenih Kamnika, lahko pričela z delom takoj, ko bo imenovana.

Zeleni Kamnika seveda pozdravljamo to potezo izvršnega sveta, vendar smo predsednici IS Mariji Sitar posredovali tudi naše mnenje, da bo problem varstva okolja na Kamniškem lahko rešen le s celovitimi, profesionalnimi ukrepi občinskih oblasti. Zato pričakujemo, da bodo nadaljnji ukrepi izvršnega sveta v tej smeri sledili že v naslednjih mesecih.

BRANKO NOVAK
za Zelene Kamnika

ŠIVILJE, KROJAČI, POZOR!

V Kamniku smo odprli novo trgovino DAMAST, kjer lahko kupite:

- metrsko blago (bombaž, viskozo, til, podloge)
- centelin vseh barvnih odtentkov
- gumbe
- sukance
- škarje
- modne dodatke (perle, našitke...)

... skratka vse, kar potrebujeta šivilja in krojač pri svojem delu.

Obiščite nas v Kamniku na Kidričevi 64 (pri Koro- baču) in se prepričajte o pestrosti ponudbe.

Delovni čas: od 9. do 13. in od 16. do 20. ure
sobota od 9. do 13. ure.

DOPISUJTE
V KAMNIŠKEGA
OBČANA

OGLAŠUJTE
V KAMNIŠKEM
OBČANU

Topolovega drevoreda v Stahovici ni več

Drevored visokih topolov, ki je s ceste, ki vodi v Kamniško Bistrico, zastiral pogled na Rudnik kalcita v Stahovici, je bil sredi junija v celoti posekan. Matevž Kirn, direktor Rudnika kalcita je dejal, da so delavci GG Ljubljana TOK Kamnik posekali 32 topolov, vendar pa je ta številka vprašljiva, saj je v grafičnem delu lokacijskega načrta S 4 Cesta Stranje - Stahovica vrisanih nekaj več dreves.

Direktor Rudnika je povedal še to, da so drevesa dali odstraniti zaradi starosti in iz varnostnih razlogov. Okoli dvajset metrov visoka drevesa so stala ob cesti in po njegovem mnenju bi kaj lahko kakšna od odmrlih vej padla na cesto in morebiti povzročila celo nesrečo. Na vprašanje, koga so o svoji odločitvi in dejanju obvestili, je Matevž Kirn dejal, da gozdarje kot izvajalce in tamkajšnjo KS, kar se je po kasnejših preverjanjih izkazalo za resnico.

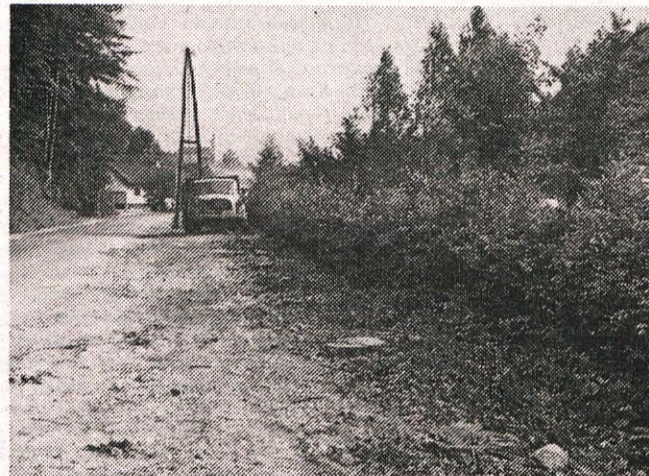
Božo Brezočnik, direktor TOK Kamnik, je svoje delavce v Stahovico poslal posekat drevesa po prejetju naročila s strani

Rudnika. Od njih so dobili tudi obvestilo, da so bili topoli razlog za posek (baje začno topoli odmirati pri dvajsetih letih). Po opravljenem poseku so gozdarji ugotovili, da je nekaj vej zares gnilih oziroma da so drevesa že odmirala.

Koliko je sprejemljiva izjava direktorja Rudnika, da so delavci Arboretuma že pred šestimi leti zasadili nova drevesa nekaj metrov stran od ceste in ki naj bi bila primerno nadomestilo za posekan drevored, je težko presoditi. Vsekakor pa lahko rečemo, da ni bilo prav, ker o tej zadevi ni bil seznanjen nihče na občini in v Zavodu za spomeniško varstvo v Kranju. Glede na to, da je šlo v tem primeru za spreminjanje pokrajine, bi morali na občini najbrž zaprositi za spremembo lokacijskega načrta, naravovarstvenika pa povprašati za način izvedbe poseka (najbrž bi jim dali le dovoljenje za posek kakšnega zares bolnega drevesa, ne pa kar celega drevoreda). Ker pa bi se na ta način zadeva zelo zavlekla in postala zelo draga, so se

v Rudniku pač odločili za politiko gotovih dejstev.

Po vsej verjetnosti pa je Rudnik ne bo odnesel tako poceni, kot so si zamišljali. Kamniški urabniški inšpektor je namreč od kranjskega zavoda za spomeniško varstvo prejel zahtevo, naj



Namesto drevoreda topolov zdaj le grmovje. (Foto: Janez Petkovšek)

razišče celotno zadevo. Le-ta je ugotovil, da je bil posek opravljen v nasprotju z obstoječimi načrti, zaradi česar bo moral Rudnik kalcita (seveda tudi odgovorna oseba) svoje početje zagovarjati pri sodniku za prekrške. Zvedeli pa smo še to, da je na mestu, kjer so bili topoli, z načrtom predvidena le visoka vegetacija, ob cesti pa površina za pešce. Morebitna parkirišča (o njih se govori) zato brez spremembe načrta ne pridejo v poštev.

JANEZ PETKOVŠEK

Zaključek akcije za čiste zobe

Zdravstveni dom Kamnik je z zaključkom šolskega leta končal tekmovanje učencev za čiste in zdrave zobe. V to republiko akcijo, ki poteka 7 let, je Kamnik vključen 5 let. Akcija zajema vse šolarje od 1. do 4. razreda. Dva do trikrat mesečno kontrolirajo na šolah čistočto zob s pomočjo testnih tabletk, sond in ogledal. O čistočto zob vodijo evidenco na plakatih. In najboljši učenci razreda na šoli so ob koncu šolskega leta nagradjeni. Zaključek akcije je bil 15. junija v dvorani v Srednji vasi.

Letos so izbrali 5 najboljših razredov osnovnih šol Tuhijske doline: Loke, Sela, Šmartno, Zg. Tuhijski in Motnik. Vseh 5 najboljših razredov je prejelo knjižna darila in zobno kremo, posamezniki pa zobne ščetke, lončke in značke. Prizadevna učiteljica Jana Pavlič iz OŠ Loke jim je pripravila dobro malico. Nagrade so prispevali: Slavka in Srečo Krmavnar, Svilanit, Titan, Utok, Stol, Ideja, Kočna, Knjižarna Kočna, Alpem, Kemostik, Meso, Žito, Fructal, Edigs Mengeš, Tkalstvo Vavpetič, Plastika Vavpetič. Ob tej priliki se vsem prav lepo zahvaljujejo, posebej še podjetju KIK. Za prizadevanje pa je treba pohvaliti učence, njihove starše in učiteljice, kajti brez njihovega sodelovanja bi bila akcija manj uspešna.

Za uvod na tem srečanju je otroke prisrčno pozdravila Katarina Kralj, sestra za zobozdravstveno vzgojo, ki že 5 let požrtvovalno vodi akcijo. Še enkrat jih je opozorila na pravilno prehrano in redno čiščenje zob po vsakem obroku. Zaključka so se udeležile še razredničarke navedenih šol, vodja zobozdravstvene službe dr. Maruša Palčič, zobozdravnik ambulante Tuhijski dr. Jovan Mijatovič, sestra Milica Kadunc in sestri zdravstvene vzgoje Majda Keršič in Milena Cerar.

Zobozdravstvena vzgoja se je

prvič organizirala pred 15. leti v ZD Domžale in kmalu nato še v Kamniku. Vključuje vse življenjske dobe, vendar pa je najbolj razširjena med predšolsko in šolsko mladino. Končni uspeh je odvisen od posameznika in od staršev, ki dobljene informacije praktično in dosledno vcepijo v otroka.

Potreba po zobozdravstveni vzgoji je nastala z razvojem postindustrijske družbe, ker se je povečala obolevnost (zobna gniloba, boleznih zobnih tkiv, anomalije).

Prvi pripomočki so bili skromni, postopoma pa so prišli do diaprojektorja, plakatov, brošur, zobnih ščetk, testnih tabletk... Dobili so tudi prepotrebni kabinet za zobozdravstveno vzgojo. V kabinet povabijo nosečnice, 3-letne in 6-letne otroke s starši, šolarje 1., 3., 5. in 7. razredov in občasno tudi srednješolce. Seznanijo jih o pravilni higieni, zdravi prehrani, medikamentozni zaščiti in nujnosti rednega obiska pri zobozdravniku. Zobozdravstvena vzgoja je prilagojena starostni skupini, vsi pa se v kabinetu naučijo pravilnega umivanja zob pod kontrolno sestro. Del programa se izvaja v šolah in vrtcih. V šolah potekajo tekmovanja, v vrtcih pa redno želiranje zobovja.

Uspehi so težko merljivi, ker se rezultati pokažejo šele po nekaj letih. Zagotovo pa so vidni, če so pri delu vsi dosledni. Nekaj pa je prav gotovo res - boljša je higiena zob, več je zdravih zob, otroci imajo boljši odnos do zobozdravnika, zato prihajajo redno v zobne ambulante. Tu pa so poleg preventivnih podukov in zdravljenja kariesa deležni pravočasnega odpravljanja zobnih anomalij, v kasnejšem obdobju (mladina in odrasli) pa je tudi manj protetičnih nadomestkov.

Tekst in foto: VERA MEJAC



Nasmejani otroci so s sestro Katarino posedli za lepo obloženo mizo, s katere so jih klicali: korenček, redkvice, solata, paradiznik, kumare, jabolka...

Kalcit - kako naprej?

Nedavni posek topolov, ki so stali v Stahovici na zahodnem robu ceste, ki pelje v Kamniško Bistrico, je dodobra razburil in razgibal javno mnenje v naši občini. Zvrstila so se številna mnenja ter kritike o pravilnosti te odločitve. Ravno zato smo se odločili, da se celoviteje lotimo te teme, odkrijemo ozadje in preteklost ter o vsem skupaj odpremo širok polemiko.

Vrnimo se torej v leto 1985, ko je Rudnik Kaolina in Kalcita oziroma njegov TOZD Kalcit hotel modernizirati in razširiti predelavo kalcita v Stahovici. Že do takrat so bili krajani v nenehnem sporu s Kalcitom, ki jih je vztrajno zapraševal in moril s svojim hrupom, vendar je bilo stanje, če ga primerjamo z današnjim po pripovedih najbližjih sosedov boljše kot sedaj.

No, v tem letu so v Kalcitu ugotovili, da 72.630 ton kalcita, kolikor so ga predelali v preteklem letu ne zadošča več. Zato so pri Industrijskem biroju v Ljubljani naročili izdelavo investicijskega programa za idejnim projektom za rekonstrukcijo predelave kalcita v Stahovici.

Ta program je nakazoval možnost bistveno večje proizvodnje in obenem nove proizvode, ki jih Kalcit do takrat ni izdeloval (mikropolnila za papirno industrijo). Tako naj bi se proizvodnja iz 74.233 ton v letu 1985 povečala na 157.248 ton v letu 1992. Iz programa je razvidno tudi to, da se število delavcev ne bi bistveno povečalo, le malenkostno pa bi se izboljšala izobrazbena struktura zaposlenih delavcev.

Pred kakršnikoli povečevanjem in poseganjem v prostor je bilo treba za območje k. o. Županje Njive, kjer domuje Kalcit, sprejeti zazidalni načrt, ki še posebej predvideva poseben sporazum vseh prizadetih o ureditvi širših vplivov investicije na okolico. Tako so na osnovi zazidalnega načrta oz. odloka o zazidalnem načrtu SP-1 Stahovica, KS Godič, KS Kamniška Bistrica, Rudnik Kaolina in Kalcita ter Izvršni svet občine Kamnik 21. 01. 1986 sprejeli Samoupravni sporazum o pogojih za realizacijo zgoraj omenjenega načrta.

Samoupravni sporazum oz. odlok o sprejetju zazidalnega načrta od investitorja zahtevata, če naštejemo samo osnovne zahteve, zgraditev vseh objektov v skladu z zazidalnim načrtom, zgraditev objektov in naprav s predpisano protihrupno in protiprašno zaščito, zaščito pred onesnaževanjem vode, da se transport ne bo izvajal v nočnem času in bistveno, da se proizvodnja kalcita ne bo povečala, dokler zazidalni načrt ne bo dokončno izveden!

Poleg teh zahtev se je od Rudnika zahtevala še gradnja mostu pri Iverju, financiranje lokacijskega načrta ceste Kamniška Bistrica - Kamnik s pločniki ter upoštevanje povečanega tovornega prometa in poudarek na varnostni pešcev, izgradnja pločnika, javne razsvetljave in sofinanciranje rekonstrukcije ceste od eksploatacije (kamnoloma) do predelave, vključno s križiščem ter seveda sofinanciranje rekonstrukcije regionalne ceste skozi Stahovico, Godič in Stranje.

V obeh aktih je bilo veliko zahtev, ki so jih v Rudniku sprejeli kot obveznost, določeni so bili roki, narejeni terminski plani, ki so že zdavnaj pretekli. In kakšno je stanje sedaj?

Petčlanski odbor za spremljanje izvajanja investicijskega programa, ki sta ga imenovali KS Godič in KS Kamnik Bistrica ugotavlja sledeče (citirano): »Odbor smatra, da niso bili izpolnjeni pogoji, dogovorjeni v sporazumu (zaključek investicije) in se pod takimi pogoji eksploatacije in proizvodnje kalcita ne strinjamo. Mnenja smo, da je bil podpis sporazuma tudi pogoj za sprejem zazidalnega načrta in se smatramo opeharjene.

Nadaljnja eksploatacija pod takimi pogoji bi pomenila pravo ekološko katastrofo in zato zahtevamo takojšen strokovni pristop strokovnih služb (urbanistična inšpekcija občinskega inšpektorata Kamnik in izvršni svet SO Kamnik op. p.), ki so zadolžene za izvajanje sporazuma in odloka.

Zaenkrat je konec te zgodbe torej tak, da Kalcit ne izpolnjuje svojih obveznosti in povečuje svojo proizvodnjo, kolikor jo pač lahko, pri tem ga nihče ne ovira, okolica pa doživlja pravo ekološko katastrofo. In to na vhodu v čudovito Kamniško Bistrico, ki naj bi menda nekoč postala nacionalni park.

JANEZ BALANTIČ

Da bo mnenje o sedanjem stanju bolj plastično prikazano, smo naredili še krajšo anketo med krajani in tistimi, ki obiskujejo ta del kamniške občine in jim zastavili vprašanje, kaj menijo o poseku dreves, izgledu obrata in kamnoloma, ki ga nudita okolici. Odgovori so nedvoumni.

Franc Ajdovec:

Težko se strinjam z uradno izjavo, da je bil posek topolov izveden samo zaradi varnosti cestne-

Zahvalna maša in shod v Tunjicah

Sredi junija, je bil v Tunjicah prvi povolilni shod članov in prijateljev Demosa na Kamniškem, ki so ga pripravili Slovenski krščanski demokrati iz Kamnika. To je bilo prvo srečanje po volitvah, konstituiranju skupščine in izvršnega sveta. Izbrani funkcionarji gotovo niso vsem všeč, vendarle so izbrani izmed tistih, ki so bili izvoljeni na prvih povojnih demokratičnih volitvah ali pa so jih izvolili izvoljeni poslanci. Njihovo delo je javno, zato ga je treba kritično spremljati. Možnosti za uveljavljanje različnih pobud je več, kot jih je bilo kdajkoli prej. Gotovo je ljudem različnih pogledov najbolj odprti Demos, ki povezuje Zelene Slovenije, Slovenske krščanske demokrate, Slovensko demokratsko zvezo, Slovensko kmečko zvezo in Slovensko socialdemokratsko zvezo. Slovenija je v globoki krizi, ki je večplastna: gospodarska, družbena, moralna. Do nje je prišlo zato, ker je pri upravljanju javnih zadev smel sodelovati samo ozek krog ljudi. Zato Demos vabi prebivalce kamniške občine, da se vključijo v katero njegovih strank in tako dejavno sodelujejo pri reševanju problemov.

Prikazu Demosove dejavnosti in vabilu, da bi ljudje še naprej in še dejavnije sodelovali z Demo-

som, je bil namenjen shod v Tunjicah.

Shod je imel dva dela. Začel se je z mašo v tunjiški cerkvi in nadaljeval s politično-kulturnim programom na Kosirnikovi kmetiji.

Cerkev, ki je tudi po svoji legi ena najlepših v kamniški okolici, so napolnili člani in prijatelji Demosa ter domačini. Somaševala sta dekan Niko Pavlič in pater Franci Pivec. Dekanov govor ni posegel na področje politike, poudaril je temeljne vrednote, zaradi katerih je slovenski narod kljub svoji majhnosti obstal: delavnost, poštenost, vernost. S slovesno mašo so se člani Demosa želeli zahvaliti za miren prehod v demokracijo in prositi za božjo pomoč pri urejanju slovenskega življenja. K svečanosti maše so poleg narodnih noš prispevali tudi pevci tunjiškega cerkvenega zbora z gostujočima solistoma, Janezom Majcenovičem in Jožico Kališnik.

Politično-kulturni del se je začel z Zdravljico in nadaljeval z nagovori. Zbranim na Kosirnikovi kmetiji so spregovorili: Ivan Nograšek, predsednik sveta krajevne skupnosti Tunjice, Marko Magister, predsednik Slovenskih krščanskih demokratov Kamni-

ga prometa, kot se to poskuša utemeljevati sedaj. Topoli so bili naraven filter za prah, saj so vsaj do neke mere zadrževali širjenje le-tega v okolico. Kar pa se tiče kamnoloma, drži, da če bi se v Kalcitu držali predpisov in zakonov, do take ekološke katastrofe sploh ne bi prišlo, saj bi morali vsak odkop sproti sanirati!

Ivan Kosirnik:

S posekom dreves se je zaprašnost okolice povečala, kar bo najbolj občutili prav najbližji sosedje. Za kamnolom pa lahko rečem le to, da je to tako grd poseg v okolico, da ga je treba takoj sanirati!

Drago Lenarčič:

Že več let redno kolesarim v Kamniško Bistrico, tako, da lahko rečem, da je kamnolom iz leta v leto večji in bolj kazi pogled na dolino. Vam, Kamničanom, priporočam, da ga takoj odpravite, saj v nasprotnem primeru ne boste privabili turistov v Kamniško Bistrico ali na Veliko Planino.

Andreja Mali:

Nisem domačinka, grem na izlet v Kamniško Bistrico in o poseku ne vem ničesar. O kamnolomu, ki se ga vidi že zelo od daleč, pa menim, da zelo kazi okolico.

žajo pogled na naravo, dom, socialne krivice, ljubezen, iskanje življenjskega smila. Recitala sta dijaka Urša Sušnik in Tomaž Mrzljak. Na občutje pesmi se je navezovalo petje Janeza Majcenoviča in Tunjiškega okteta, ki

ga vodi Anica Stele, njegov predsednik pa je Janez Golob. Na flavto je zaigrala Andreja Humar. Za veselejšje zvoke pa je na koncu poskrbel Franc Poljanšek s svojo harmoniko.

MARJETA HUMAR

TENIŠKA KOLONIJA

Ne zamudite izjemne priložnosti!

Naučite se tenisa s pomočjo našega Teniškega kluba Kamnik, ki bo od 9. do 27. julija organiziral teniško kolonijo, vsak dan od 8. do 13. ure za mladino od 6 do 12 let. Informacije vsak dan od 17. do 19. ure.

TK Kamnik

Hemoragična bolezen kuncev in zajcev

Hemoragična bolezen kuncev in zajcev se je razširila tudi v Sloveniji. Ogroženo območje je celotno področje republike. Imetnike živali pozivamo, da čim prej prijavijo rejo kuncev, ne glede na število živali Veterinarskemu zavodu ljubljanske regije, DE Kamnik, Perovo 20. Prav tako mora sumi obolenja živali imetnik prijaviti najkasneje v 24 urah. Znaki obolenja so zelo značilni. Žival težko diha, pojavi se krvav izcedek iz nosu, pogine v enem ali dveh dneh. Bolezen je zelo nalezljiva. Živali se zavarujejo s cepljenjem in akcija bo odredena takoj, ko bo znano število živali v naši občini. Imetnik, ki ne bo prijavil reje ali pogina kuncev, je kazensko odgovoren zaradi nevarnosti širjenja obolenja.

VETERINARSKI INŠPEKTOR
MARJETA DOLINAR, dipl. vet.

Ko dan se zaznava ...

V petek, 29. junija, je bil v frančiškanski cerkvi v Kamniku koncert, ki so ga izvedli glasbeniki Janez Majcenovič, Rok Lep in Tomaž Plahutnik. Petje in citiranje je v ubrano celoto povezovalo besedilo, ki ga je pripravil Janez Majcenovič, interpretirala pa Mojca Zajc. Zveza kulturnih organizacij Kamnik, ki je prireditev organizirala, je v koncertni list o izvajalcih med drugim zapisala:

»Lepo sprejeti nastopi v domačem okolju pa so odmevali tudi v širši prostor: nizu priložnostnih gostovanjskih nastopov pa je novo vsebino in kvalitetno razsežnost prineslo povabilo za koncert, ki so ga našim glasbenikom poslali farani župnije. sv. Jerneja in zamejskih Opčin. Janez, Rok in Tomaž so namreč za farno praznovanje naših zamejskih rojakov pripravili vsebinsko in oblikovno zaokrožen recital, ob izvedbi na Opčinah pa se jih je — ne brez razloga — prijelo ime, Koledniki izpod Kamniških planin:

Naši „Koledniki“ so s tem recitalom uspešno nastopili tudi v zamejski Bazovici, Sv. Jakobu ob Savi in v Novem mestu.

Njihov kamniški nastop je namenjen zbiranju pomoči za obnovo edinstvenega kulturnega in

zgodovinskega spomenika, Frančiškanske knjižnice; ob žal negotovih drugih oblikah in virih potrebnih sredstev pa odpira pot pobudi še za podobne akcije in prireditve v ta namen.

Temeljni del programa so postavljale pesmi z nabožno vsebino iz slovenske ljudske zakladnice, ki jih je uglasbil France Gačnik, dolgoletni župnik v Stranjah. Tem so dodali še rusko ljudsko pesem Osamljeno doni, črna duhovno Stara reka, iz slovenske zakladnice pa še po eno Tomčevo, Potočnikovo, Slomškovo in Ipavčevo pesem. V čustveno ubrano vzdušje se je lepo vključila Kodrova glasba iz filma Cvetja v jeseni, ki jo je zaigral citrar Tomaž Plahutnik.

Glasbeno oceno koncerta je treba prepustiti glasbenim strokovnjakom. Zasnova in izvedba koncerta pa kažeta, da njegov namen ni bil le poustvaritev nekaj del iz glasbene zakladnice, zato omogoča tudi drugačna razmišljanja, ne samo ozko strokovna.

V vezno besedilo in izbor pesmi so bili vtakani anonimni ljudski ustvarjalci in ustvarjalci iz pretekla, polpretekla kamniške in slovenske zgodovine ter sedanjega časa. Izvajalci so se spom-

nili na Antona Medveda, Rudolfa Maistra, Franceta Balantiča, Cirila in Sama Vremšaka, Jožeta Gostiča, Valerijo Haybalovo, Huberta Berganta, Franceta Gačnika in druge, tudi na izrecno imenovane, ki so ustvarjali ali ustvarjajo, so poustvarjali ali poustvarjajo v Kamniku.

Večino izvedenih pesmi je uglasbil France Gačnik, sicer Dolenjec, ki pa je po vojni več kot dvajset let svojega ustvarjalnega življenja župnikoval v Stranjah. Gačnik je v svoje uglasbitve ujel duha časa. V tistem času je namreč latinščino pri bogoslužju zamenjala slovenščina, t. j. narodni jezik. Gačnikova cerkvena pesem navidez ni visoko umetelna, pač pa pevna in bližja slovenskemu ljudskemu petju in čustvovanju, marsikatera zveni tudi kot plemenitena popevka. Tako je cerkveno obredje s slovensko besedo in Gačnikovo pesmijo postalo ljudem bolj domače. Cerkevna reforma pa je bila hkrati nasprotje nejasnemu marksističnemu internacionalizmu, ki naj bi pripeljalo v nekakšno stapljanje narodov in jezikov, dejansko pa se je izkazalo kot težnja po nadvladi večjih narodov ali jezikov (npr. ruskega, srbskega).

Polpreteklo obdobje je v glavnem upoštevalo samo to, kar je bilo ustvarjeno ali doseženo v pojavnem času, kar pa je tudi za večje narode premalo. Vezno besedilo koncerta je poudarilo pomembnost časov naselitve, pokristjanjenja, bojev za severno mejo, prenosa sedeža lavantinske škofije, prve in druge svetovne vojne za slovenski narodnostni obstoj. V novem času bo treba ovrednotiti ali ponovno ovrednotiti, kar je bilo dalj časa odrinjeno, označeno kot nevedno. Gotovo pa je, da bodo ti procesi morali potekati v duhu demokracije.

Eden od namenov koncerta je bilo tudi zbiranje denarja za obnovo frančiškanske knjižnice. Precej odklonilna gledanja na sakralne objekte, stalno pomanjkanje denarja in prepuščanje njihovega vzdrževanja in obnavljanja vernikom, kot da ne bi bili del vseslovenske kulturne dediščine, so nas kljub velikemu prizadevanju župnikov in vernikov pripeljali v stanje, ko se z marsikaterim tovrstnim objektom ne moremo ponášati ali pa se bojimo, koliko časa bo še lahko kljuboval času in vandalom (frančiškanski samostan, mekinjski samostan, cerkev na Zalah). Pobuda zasluži posnemovalce.

MARJETA HUMAR

Komendski osnovnošolci nagrajeni

Železniško gospodarstvo Ljubljana že nekaj let razpisuje nagradno tekmovanje. Vsa ta leta ob Dnevu železničarjev poteka natečaj, »Bogo Flander — Klusov Joža«, za literarna in likovna dela na temo — ŽELEZNICA. Letos se je s svojimi deli odzvalo veliko mladih, saj je na ŽG prispelo kar 23.000 literarnih in likovnih prispevkov. Komisija je izbrala najboljša dela in podarila zmagovalcem kar 40 izletov.

Učenci osnovne šole Komenda—Moste so se res dobro odrezali. Nagrajenih je bilo namreč kar pet razrednih skupnosti te šole in sicer: 2b, 5a, 5c, 6b in 6c.

Razredna skupnost 2b razreda je izbrala izlet z vlakom iz Kamnika v Koper in nazaj. Vsi presrečni so se skupaj z razredničarko Marijo Štefuro v petek, 1. junija, odpravili na potovanje. Za otroke je bilo to potovanje še posebno doživetje, saj se je marsikateri učenec prvič popeljal po tirih (v Komendo vlak pač ne vozi). Z njihovega prijetelega potovanja objavljamo nekaj vtisov ...

VERA MEJAČ

Starši so nas pripeljali v Kamnik. Vlak je pripeljal v Kamnik ob osmih. Odpeljali smo se v Ljubljano. Tovarišica nam je rekla, naj pripravimo malico. Vlak je imel dve minuti zamude. Ko je pripeljal, smo vstopili vanj. Med vožnjo smo se smejali šalam, ki sem jih pripovedoval. Kadar smo šli skozi predor, so punce cvilile, mi fantje smo pa uživali.

Ko smo prispeli v Koper, smo šli takoj na sladolep, kupili razglednice, jih napisali in odposlali domov. Ogledali smo si mesto potipali morje. Iz Kopra smo se odpeljali nazaj v Ljubljano, od tam pa z motornim vlakom v Kamnik, kjer so nas že čakali starši. To je bila moja druga vožnja z vlakom.

GREGA KRMAVNAR, 2. b. OŠ Komenda

Zjutraj, ko sem vstal, sem šel k sošolcu Gregorju. Njegov brat Boris naju je peljal v Kamnik, kjer smo počakali vlak. Vlak nas je peljal v Ljubljano. Tam smo se presedli na drug vlak in se odpeljali v Koper. Videli smo ribiške in tovrne ladje, hodili smo po mestu. Kupili smo tudi sladolep. Imeli smo se lepo. Ko smo se pripeljali nazaj v Kamnik, sem bil zelo vesel, ker sta me čakala ati in mati. Doma sem vsem pripovedoval o mojem prvem izletu z vlakom.

SAŠO VRHOVNIK, 2. b. OŠ Komenda

V petek, 1. junija smo se odpeljali v Koper. V vlaku je bilo zelo zanimivo. Pripovedovali smo si šale. Sedeže smo spreminjali v ležalnike. Gledali smo skozi okna. Kadar je vlak zapeljal v tunel, so nekatere deklice cvilile. V vlaku smo tudi jedli sendviče in pili sok. Ko smo prispeli v Koper, smo kupili sladolep in kartice. Kartice smo pisali domov. Ogledali smo si tudi pristanišče. Ob ladjah smo se slikali. Potem smo se odpeljali proti Ljubljani. Tam smo se presedli na drug vlak, ki je peljal proti Kamniku. V Kamniku so nas že čakali starši.

MARTA ERENT, 2. b., OŠ Komenda

Koncert baročne glasbe v Kamniku

Tudi letošnja sezona je Simfonični orkester Domžale-Kamnik zaključil s stilo zaokroženim programom baročne glasbe. Ta je izvenel v prelepem ambientu frančiškanske cerkve, ki so jo v soboto, 23. junija, napolnili zvesti poslušalci domžalsko-kamniškega orkestra.

Sporod je v prvem delu obse-

gal Concerto grosso v D-duru št. 9 Pietra Locatellija, Telemannovo Suito za solo flavto in godala v a-molu, v drugem pa B. Marcella Concerto grosso v F-duru in Albinonijevo Simfonijo v G-duru.

Kot že sama oblika koncerta grossa zahteva tekmovanje manjše skupine solistov z orkestrom,

tako so se nam v tej vlogi predstavile članice orkestra, violinistki Branka Bečaj in Helena Burja, violistka Marjeta Tekavec in violončelista Mateja Orešnik.

Nekaj intonacijskih spodsrljajev, posebno v zadnjem stavku, allegro, je nadomestila velika zavzetost muziciranja.

V Telemannovi Suiti je velik uspeh dosegel z lepo fraziranostjo in jasno ter tonsko bogato igro flavtist Matej Zupan iz Zagorja, sicer študent ljubljanske Akademije za glasbo in Konzervatorija v Firencah. Nedvomno se mu kot mlademu instrumentalistu odpirajo še velike možnosti, saj je z izvedbo dokazal že dokajšnjo zrelost, tehnično suverenost in bogat ter plemenit ton.

V tej in v Marcellovem Concertu grossu je velik delež prispevala čembalistka Meta Galien.

Marcello Concerto grosso v F-duru je v hitrih stavkih predstavil pred izvajalce kar nekaj tehničnih problemov, ki pa jih je zabilasala bogata akustika frančiškanske cerkve. Baročni koncert so godala Simfoničnega orkestra Domžale-Kamnik z dirigentom prof. Tomažem Habetom zaključili s Simfonijo v G-duru Tomasa Albinonija. Tristavno delo (Allegro, Minuetto, Allegro) skriva vse odlike Albinonijeve glasbe. Njegova bogata melodika je najbolj izrazita v drugem stavku, posebno v Trin, tretji allegro pa je zasnovan polifono z značilno baročno motoriko, ki so jo orkestraši z dirigentom uspešno obvladovali in navdušili publiko. Za izdaten aplavz so se glasbeniki oddolžili s Haendlovim Largom (iz opere Xerxes — priredba T. Habe, solist Branka Bečaj). Ta je napolnil cerkveno ladjo z lepoto godalnega zvoka in širino glasbenega loka nesmrtno Haendlovo glasbe.

H. TON



Koncert baročne glasbe v Grobljah — godala Simfoničnega orkestra Domžale—Kamnik.

Obvestilo krajanom Duplice o gradnji sistema kableske in satelitske televizije

Pred časom smo vas obvestili o pripravah na gradnjo primarne CATV mreže, danes pa vam lahko posredujemo že nekaj več podatkov in ugotovitev.

Da bi določene ugotovitve interes krajanov, je bil dne 5. junija sestanek vseh predsednikov hišnih svetov, katerega se je večina tudi udeležila.

Ugotovljeno je bilo, da je interesentov sicer dovolj, vendar se vsak boji previsokih stroškov.

Na podlagi projekta, ki ga je, v lanskem januarju, izdelala firma ROMER iz Maribora, in na podlagi prvih ponudb za gradnjo primarne mreže, je bilo ugotovljeno, da bi celotni stroški na posameznika znašali v približnih zneskih:

pri 1000 naročnikih, to je 75 odstotkov gospodinjstev v KS okrog 1.600 din

pri 200 naročnikih, to je 15 odstotkov gospodinjstev KS okrog 8.000 din,

in to kljub temu, da bi krajevna skupnost iz samoprispevka pokrila del stroškov gradnje primarne mreže.

Treba pa je vedeti, da mora primarna mreža biti zgrajena v celoti, pa naj bo naročnikov 1000 ali pa 200.

Na podlagi gornjih podatkov so bili udeleženci sestanka mnenja, da gradnja mreže z gradnje in, da zaenkrat še ne gremo v zbiranje novih prijav.

Na podlagi gornjih podatkov so bili udeleženci sestanka mnenja, da naj se primarna mreža

in, da zaenkrat še ne gremo v zbiranje novih prijav. Na seji sveta krajevne skupnosti, 19. junija, je bilo ugotovljeno, da bi stroške gradnje primarne mreže, ob približno enakem prilivu samoprispevka, kot v prvih petih mesecih letos, lahko skoraj v celoti pokrili do konca maja 1991.

Na podlagi te ugotovitve je bil sprejet sklep, da se takoj, ko bo dokončno obdelan projekt, začne z etapno gradnjo.

Iz letošnjega samoprispevka

bo šla tretjina sredstev v združevanje za gradnjo KKO (primarna telef. mreža), tretjina za sofinanciranje RNO (sekundarna telef. mreža v KS) tretjina, s saldom iz lanskega leta vred, pa za potrebe KS in gradnjo, o kateri govorimo.

Sedanji samoprispevek se zbirra do konca maja 1991.

Nato pa obstajata dve možnosti: ali nadaljevanje gradnje iz sredstev novega samoprispevka,

ali pa združevanje sredstev naročnikov.

Krajane opozarjamo, da vzporedno tečejo akcije za gradnjo posameznih samostojnih sistemov, katerih pa krajevna skupnost ne bo sofinancirala. Ti sistemi so namenjeni samo sprejemu satelitskih programov. Nastopa tudi vprašanje možnosti bodočega povezovanja s centralnim sistemom.

Zaradi poenotenja in da bi se izognili stalnemu pojasnjevanju nazivov in kraticah, bomo v vseh nadaljnjih obvestilih in zapisih uporabljali kratico KRS (kabelski razvodni sistem), kar je uradni slovenski naziv.

Takoj, ko bodo znani natančnejši podatki o cenah, vas bomo obvestili. Obveščali vas bomo tudi o poteku gradnje.

SVET KRAJEVNE SKUPNOSTI DUPLICA
Sestavil: FRANC ŠTEBE

Mali oglasi

Kupim hišo ali del hiše v Kamniku ali okolici. Tel. 737-853.

Krajevne skupnosti Komenda, Moste in Križ iščejo grobarja. Plačilo po dogovoru. Informacije: Grošelj Roman, Klanc 3, Komenda, tel. 841-050.

Iščem osnovnošolko ali srednješolko za pomoč pri ročnih delih med počitnicami. Telefon 841-327

Večer pod lipo

Letos mineva deset let odkar se je kulturna dejavnost v Mostah nanovo organizirala v KUD. Nanovo zato, ker ima kulturna dejavnost v Mostah svoje korenine daleč nazaj, vse od slikarja in bojevnika proti Turkom Jurija Bobiča, pa do moškega pevkega zbora, ki je deloval med obema vojnama, ter številnih dramskih skupin, ki so od izgradnje dvorane pri šoli občasno delovale v KS.

Pred desetimi leti je najprej začel delovati mešani pevski zbor, še isto leto sta se mu pridružili folklorna in dramska skupina, kasneje pa še likovna sekcija ter plesna skupina Jazz baleta. Pred tremi leti so začeli tudi z zbiranjem etnološkega gradiva, ki ga bodo po planu še letos zaključili in natisnili v brošuri.

V desetih letih delovanja društva so pripravili res lepe ter številne predstave, ki so se marsikomu globoko vtisnile v spomin. Naj bodo to gledališke predstave, ki so jih pripravljali tudi po več letno, srečanja pevskih zborov, na katerih so sodelovali pevci iz raznih krajev Slovenije in iz zamejstva, srečanja folklornih skupin na vaškem trgu itd. V najboljših letih je v društvu aktivno sodelovalo po 130 krajanov, kar je več kot 10% vseh prebivalcev.

Na letošnjem tretjem Večeru pod lipo, ki je bil 16. junija na Barkeljnovem dvorišču, so se gledalci najprej predstavili harmonikarji Tona Bučan, Johan Kovterc in Janez Pančur. Za njimi se je predstavila z gorenjskimi plesi nova, tretja generacija folkloristov. Dramska skupina se je predstavila s krstno izvedbo tretjega dela etnološko obarvane predstave Gremo po balo, pisca in režiserja Pavla Ojstrška. Obiskovalce je navdušila tudi plesna skupina FLACH. Kot gostje so letos nastopili pevec Janez Majcenovič s citrarjem Tomažem Plahutnikom in mladi narodno zabavni ansambel Agropop iz Mengša. Program je povezovala Tatjana Sivec.

Med dveurno prireditvijo je nekaj časa tudi deževalo, kljub temu so prav vsi obiskovalci pod odprtimi dežniki vztrajali do konca, kar je dokaz, da je bila prireditev narejena po meri obiskovalcev. Zato kulturniki v Mostah že sedaj vabijo na Večer pod lipo prihodnje leto, na katerem bomo prikazali poročne običaje.

V. O.

Obvestilo uporabnikom CTU

Ker je bilo s strani uporabnikov priključka na kabelsko in satelitsko televizijo zaradi okvar že precej razburjenja, smo poklicali Marjana Burja, da bralcem našega glasila pove, kdo so pristojni za odpravljanje motenj in napak na sprejemu.

Uporabnike opozarja, da naj se v primeru okvar obračajo na navedene pooblaščen osebe po krajevnih skupnostih, ki morajo ukrepati in pozvati glavnega vzdrževalca Smiljana Osolnika. V primeru, da ga narači kdo drug, nosi stroške vzdrževanja oziroma popravila sam. Najprej pa naj vsak uporabnik CTU preveri pri sosedu, če ima signal.

krajevna skupnost	ime in priimek pooblaščen osebe v primeru okvar na CTU	tel. služba	tel. doma
1. Krajevna skupnost Kamnik-Center	Dare Gjurin, Borisa Kidriča 3		831-993
a/ (od občine do Metalke)			
b/ od občine do KIK-a	Franc Kranjc, Medvedova ul. Slavko Ložar, Medvedova ul. Matevž Čebular, Medvedova ul. Daniel Mirnik, Medvedova ul. Jože Prezelj, Podgorje	831-011 722-856 831-811	832-663 831-694
2. KS Podgorje	Mirjan Burja, Nevlje 22		832-852
3. KS Nevlje	Miran Tražnik, Jeranovo	831-365	
4. KS Mekinje	Anton Sedušak	831-811	
5. KS Tunjice	Mirjan Plahutnik, F. Albrehta 4/a	831-622	831-113
6. KS Zaprice	Matiya Biber, Zikova 1	552-441	831-938
7. KS Perovo			

VERA MEJAČ

V KS Križ dobro orjejo ledino

Za Krajevno skupnost Križ je značilna vsestranska razgibanost družbenega dogajanja. Čeprav majhna KS, se po opravljenih delih lahko kosa z marsikatero veliko, ki ima tudi znatno ugodnejše materialne prilike. O KS Križ smo že pred leti pisali, predvsem o njihovem perspektivnem razvoju. Odgovorne v KS in gasilce, ki sicer dajejo ton življenjskemu utripu v tej med seboj tesno povezani KS, smo takrat našli pri delu, postavljali so osnovo za nov Kulturni dom. Prav tako smo jih našli tudi ob tem obisku, ko so hiteli zaključevati dela na tem lepem in pomembnem objektu — Kulturnem domu. Kako jim je to uspelo v zaostrenih gospodarskih pogojih, nas je zlasti zanimalo. Radovedni pa smo tudi bili, kakšno je njihovo stališče o bodočem delu v KS Križ po volitvah. O vrsti zanimivih zadev smo se pogovarjali s sedanjim — novim predsednikom sveta KS Križ Ivanom Hladetom in Vinkom Petkom, prejšnjim predsednikom sveta.

KS Križ ima 430 prebivalcev. Zanimivo je, da tu živi veliko upokoencev in veliko otrok. Zaposlenih je okrog 170 ljudi, predvsem v kamniškem gospodarstvu, s kmetijsko dejavnostjo se večinoma ukvarjajo v popold-

skem času, čista sta samo dva. Za krajane KS Križ velja ugotovitev, da so pripravljani prijeti za vsa dela, zanimiva za celotno območje KS.

Ivan Hlade je bil izvoljen za predsednika sveta KS na zadnjih volitvah aprila letos. Že od sedaj je bil večkrat član sveta KS, razen v zadnjem mandatnem obdobju. Je tajnik gasilskega društva že več kot 20 let, dela v predsedstvu občinske gasilske zveze, je predsednik komisije za gasilsko mladino, enako vlogo mentorstva ima tudi v domačem gasilskem društvu. Do sedaj je bil član raznih komisij oziroma je bil tudi član delegacije za zbor KS občinske skupščine.

Sogovornika smo vprašali:
Kako ste uresničili naloge, ki ste jih sprejemali zadnja leta.

Lahko rečemo, da smo vse naloge v celoti izpolnili. Sredstva krajevnega samoprispevka smo zelo skrbno trošili. Vsa organizacijska in druga dela smo opravljali v celoti prostovoljno in v glavnem na lastne stroške. Zaradi našega dela smo našli polno razumevanja tudi pri drugih institucijah, ki so financirala razna dela. Rešena so bila tudi nekatera skupna dela, ki jih opravljamo v KS Komenda, Moste in Križ. Tako je bila zgrajena mrliška vežica in še nekatere druge zadeve.

In sedaj...

V zaključni fazi so dela na Kulturnem domu (imena še nismo izbirali), kjer bo tudi sedež KS. Lastništvo si delijo z gasilskim društvom. V tem domu bo dvorana za kulturo, družabno življenje. Želijo, da bi prostore uporabljali tudi za športne in druge prireditve, za razna srečanja, za zabave, zbor krajanov in seveda za aktivnosti mladine in gasilcev. Prostor bo služil svojemu namenu le, če bo polnoizkoriščen, zato trujeta sobesednika. Poseben prostor bo namenjen pisarni KS, kjer bodo tudi seje sveta KS. Večji prostor bo koristil za shrambo gasilskega orodja in gasilskega vozila. Poleg prostora za ogrevanje oziroma kurilnica in sanitarije, je še veliko podstrešja, ki daje možnost kasnejše širitve ali nadzidave. Na opravljeno delo smo ponosni, saj smo v objekt že do sedaj vložili več kot 9000 ur prostovoljnega dela in več sto ur strojnega dela. Skrbno se pripravljajo na otvoritev dela prostorov kulturnega doma, zato hitijo na vseh koncih. Krajane, če jih rabijo, pokličejo kar z gasilsko sireno. Delajo kot mravlje.

Naslednja za krajane zelo pomembna akcija je graditev pločnika od Križa do Most. To investicijo smo začeli zaradi varnosti otrok, ki obiskujejo osnovno šolo v Mostah. Na tem predelu se je zgodilo že več nesreč, celo smrtne žrtve je bila, zato svet KS sploh ni pomišljal, ali pločnik graditi ali ne. Ta del ceste bo sodobno urejen, cestišče bo delno obnovljeno oziroma bo med cesto in 3 m širokim pločnikom zelen pas. Pločnik bo omogočal varnejšo hojo in vožnjo s kolesi. Dela bodo končana v mesecu juliju in pridobitev bodo izročili namenu že ob občinskem prazniku. Akcija izgradnje pločnika je stekla relativno hitro. Zbrano so imeli vso dokumentacijo in dovoljenja. Hkrati s pločnikom bodo uredili tudi avtobusno postajališče in pločnik skozi vas, ki bo širok 1 m.

Oba tako pomembna objekta financirajo iz lastnih sredstev,

krajevnega samoprispevka, za dvorano oziroma kulturni dom pa so prispevali sredstva tudi gasilci, SIS za varstvo pred požari in svet za ljudsko obrambo, za ureditev pločnika pa so poleg sredstev iz samoprispevka dobili še sredstva cestnega sklada Slovenije in občinske cestno-komunalne in energetske skupnosti.

Za pločnik so od Agro Emone odkupili 3000 m² zemljišč. V zadnjem obdobju smo dobro uredili tudi več gozdnih cest v smeri proti Tunjicam. Ceste so posuli in uredili, tako, da je voznost zelo dobra. Krajani pravijo, da ne pominjajo, da bi kdo popravil gozdne poti. S tem je KS veliko pomagala koristnikom teh cest.

Kaj pa jutri

»Čaka nas še veliko dela, — najprej moramo dokončno urediti okolico našega kulturnega doma, — izgradnja športnega igrišča na prostoru za kulturni domom, bo takoj za tem na vrsti, — asfaltirati moramo še nekaj cest, tudi cesto, ki pelje mimo diskonta in ribnika do priključka v Podgorju, — ojačati moramo transformator, ki napaja z elektriko del vasi, — pripraviti moramo ureditveni načrt za področje bivšega gradu in tabora, — zgraditi bi morali razbremenilni rezervoar za vodo na vrhu hriba.

V daljšem roku bomo začeli urejati kanalizacijo, zato smo že pri gradnji pločnika in modernizaciji ceste položili dve vrsti cevi. Za dokončno ureditev kanalizacije sredstva krajevnega samoprispevka ne bodo zadoščala, zato bo potrebno iskati dodatne možnosti sofinanciranja,

— sodelovali bomo pri gradnji šolskih objektov in prispevali ustrezni del sredstev,

— urejali bomo tudi vsa druga za KS pomembna vprašanja.

Kako dela Svet Krajevnega skupnosti?

Svet KS šteje 11 članov, 6 članov je starih, 5 pa jih je bilo na novo vključenih. Delali bodo najprej po enotnih načelih in sporazumno, kot do sedaj. Kontinuiteta dela je zagotovljena in pričrani so, da bodo prav tako uspešno delali kot v preteklosti,

pravi Hlade. Med njimi ni razhajanj. So vedno skupaj in trenutno na delovni akciji pri zaključnih delih Kulturnega doma. Nekoliko več se bo svet KS ukvarjal z delom delegata v zboru KS občinske skupščine. Sproti bodo obravnavali vsa vprašanja, in delegatu naložili konkretne naloge.

Na Križu ne predvidevajo bistvenih sprememb v delu sveta KS. Dosedanje delo jim je dobro vodilo, le v neposredno dogajanje bodo poskusili vključiti še več krajanov, zlasti mladih ljudi.

Kadar obravnavajo delo KS Križ vedno pogovor preide tudi na gasilce. Zakaj?

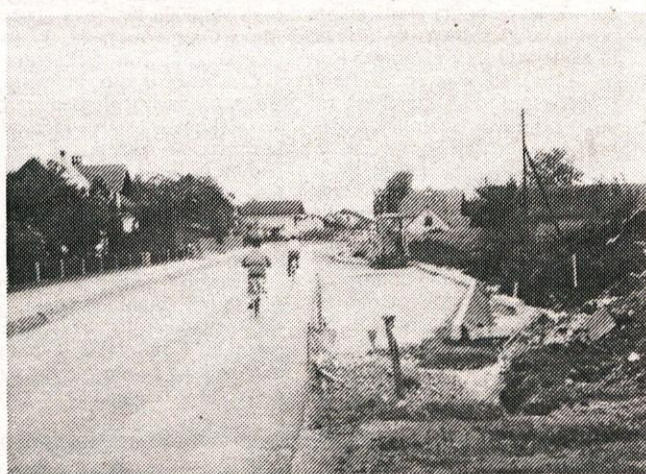
V krajevni skupnosti ima gasilsko društvo posebno vlogo. Skoraj ni hiše v vasi, kjer ne bi bilo

In kje vas čevlji žuli?

Poseben problem v vasi so koškoje farme. Krajani se zavzemajo, da bi z ureditvijo področja starega gradu odpravili to farmo ali jo preselili na ustrežnejša mesta, saj ne spadajo v neposredno bližino naselja. Probleme so že večkrat načeli, rešitve pa še vedno ni.

Naslednji problem je zbiranje raznega odpadnega materiala. Romska družina, ki zbira ta material in živi na Križu, ne skrbi za red. Hranjenje zbranega materiala na prostem je neprimerno in ovira krajane pri njihovih vsakodnevnih opravilih.

Mladino bi radi še bolj vključili v reševanje vseh vprašanj KS in



Graditev pločnika

vsaj enega člana gasilskega društva. Gasilci prednjačijo pri vseh akcijah, pobudah, prostovoljnem delu, organizirajo razne prireditve itd., zato sta svet KS in gasilsko društvo med seboj tako tesno povezana. V gasilskem društvu skrbijo za strokovno vzgojo, na zadnjem gasilskem tekmovanju smo prijavi kar 9-desetin. Mladi v gasilskem društvu zelo radi sodelujejo, na tekmovanju pa so dosegli zelo lepe rezultate. Tako nesebično sodelovanje gasilcev na vseh področjih dela v KS je v mnogočem prispevalo k hitrejšemu odpravljanju problemov in težav in tudi učinki dela so zato znatno boljši.

upajo, da bo odziv obojestranski in pozitivnejši.

V krajevni skupnosti menijo, da priznanja za opravljeno delo niso enakovredna vloženemu trudu, zato bi veljalo razmisliti kako to področje pravilno vrednotiti s priznanji.

Ob zaključku...

V Krajevni skupnosti Križ želijo in bodo storili vse, da bi medsebojno sodelovanje s krajani okrepili na vseh področjih in da bo vsaj tako uspešno. Če bodo to dosegli, bodo laže rešili odprta vprašanja, ki jih v prihodnosti čakajo, sta menila sogovornika.

STANE SIMŠIČ



Kulturni dom

Oj sindikat, kako te doživljamo?

**Sindikat, »dobrotnik«
mojih otroških let!**

Nikoli pozabljen tistega davnega leta, ko Si mojega ata popeljal na izlet v Trst; vrnil se je s prekrasno punčko, tako lepo, da je smela sedeti le sredi postelje, pogrnjene s svetlečim pregrinjalom. Njene pravljico modre oči so ure in ure zrla vame in izmamljale začudenje, zakaj tujina ponuja več in boljše od domačih trgovin.

Nikoli pozabljen, ker Si mi dovolil vsak konec tedna pod tuše v tovarno mojega ata. Kakšno razkošje Si ponudil otrokom, ko smo si dotlej tedensko umazanijo in prah umivali doma v lavorjih. In vsako zimo si poslal k nam dedka Mraza; komaj smo pojedli Miklavževe sladkarije, že si nam poslal nove...

**Sindikat, »dobrotnik«
mojih delavskih let!**

Nikoli pozabljen, ko si dodal v moji »bolniško« popotnico toliko denarja, da sem lahko spremljala svojo, še ne enoletno deklico na zdravljenje v Kraljevi-

nagelj v roko, za praznik dela Si me povabil v Kamniško Bistrico, prvo soboto v juniju Si me popeljal na izlet in poleti Si mi ponudil počitnice. V Tvoji blagajni ni zmanjkalo denarja, da Si ga založil za jabolka, premog in polovico pujska! Za slovo od leta Si obdaril tudi mojega otroka...

Oj, sindikat moj, če bi bila poet, bi Ti za tvojo dobroto, še »včeraj« napisala odo!

A »danes« spoznavam, da si bil le privid dobrote, ki smo jo potrebovali, če smo hoteli preživeti. Privid dobrote nekega sistema, ki je delavcu zatiskal oči pred resnico stvarnosti, da ne zasluži toliko, da bi si življenje udeleževal po svoje. Da bi si privoščil počitnice proč od »sindikalskih taborišč«; od tam, kjer ljudi od samega veselja, da so na morju razganja, da kričijo drug čez drugega; veseljačijo pozno v noč, zjutraj pa jokajo njihovi otroci, ki ne vedo, da se je počitek za starše pričel tik pred jutrom... Da bi lahko kupili ozimnico brez posojila in da bi dal v zamrzovalno skrinjo ne le polovico, ampak cellega pujska!

Casu, ki smo ga živeli, Si bil potreben in potreben Si bil nam, delavcem.

A potreben Si tudi ZDAJ! Bolj kot kdajkoli dosedaj, le DRUGAČEN; pogumen in pošten, da bi si upal pogledati v obličje neke poslovodne strukture, ki zakon o delovnih razmerjih bere tako, da sebi daje neomejena pooblastila odločanja, delavcem pa vliva strah pred izgubo dela; Bi upal povedati velikom brez kapitala, da ne bodo sami delali spiskov preseženih delavcev v tovarni in da zakon moči in vpliva ne bo delil delavce na potrebne in nepotrebne?! Si se sposoben otresti samozavesti, ki Ti jo je dalo posebno mesto v družbi, ne da bi se najbolj Ti zavedal, da so ti delavci plačali to

mesto in da bi samozavesten smel prihajati le k tistim, ki so ti to omogočili.

Ne sprejemaj teh besed kot očitek, saj Te je takšnega naredila preteklost; kot delavec, je tudi Tebe »potegnila«. Besede in dejanja so Ti polagali v usta in storil Si pač vse, da Si nas zibal v dobrohotnem delavstvu, v katerem se je vsem pocedilo le toliko mleka in medu, da smo preživeli. Ti pa od naše članarine tudi nisi slabo živel!

Ne potrebujemo obljub prihodnosti, v katerih ne manjka trinajsta in štirinajsta plača, stanovanje vsakemu delavcu, socialna in ekonomska blaginja... ZDAJ potrebujemo delavskega zaupnika, ki nas bo varno, s čim manj bolečin in solza pripeljal skozi zmedo družbene, državne in bogivavedi čigave stvarnosti, še, ki jo živimo. Si se sposoben iz milostnega delavskega dobrotnika spremeniti v enega izmed njih, ne da bi obžaloval izgubo privilegijev družbene nadgradnje, do katere je pritekala delavska članarina, neodvisno od Tvoje dela in prizadevanja?!

Tvoje novo ime — Svobodni sindikat Slovenije — ni prepričljivo. Počakati bo treba na Tvoja dejanja; a to bi lahko trajalo zelo dolgo, kajti miselnost ljudi se ne spreminja čez noč. Menda se skriva za Tvojim imenom kar dolga četa ljudi, ki ji bo morda uspelo uresničevati obljube tvojim delavcem: pomoč pri zaposlovanju tisočim in tisočim brezposelnim, pomoči iz sklada...

Tudi v moji tovarni Si ponudil svoj program; ne ga bi Te videla ali slišala, Si mi pustil list papirja, s katerim lahko postanem Tvoj član. Cenim Tvojo gesto, saj mi z njo ponujaš vsaj svobodno odločitev. To pa je tudi vse, kar Si storil, da bi me pridobil v Svoje vrste. Program in obljube so ostale zapisane na koščku papir-

ja, ne da bi jih upal povedati glasno in prepričljivo.

Zato, sindikat, moj dobrotnik iz preteklosti, Tj zdaj pravzaprav hočem povedati, da Si s takšnim ponašanjem šel še korak dlje od svojih delavcev.

Mi pa čutimo nezlomljivo potrebo po SINDIKATU, ki nas bo varoval. Ker si bil predaleč stran, je v naši tovarni SVILANIT samodejno nastalo delavsko sindikalno gibanje, ki se je ustoličilo zadnji pomladni dan, pred nekaj dnevi. Nadelo si je ime **ODVISNI SINDIKAT LASTOVKA KAMNIK**. Ej, to pa je hecno — odvisni, a hecno le toliko časa, da Ti povem, da ne »odvisni« od dobre volje poslovodne in upravne strukture podjetja, temveč od njegovih članov; to nam daje pravico, da mu ob dobrem delu damo podporo in nezaupnico ob slabem. Lastovka — tako je ime mojemu sindikatu, ki je v našo tovarno prinesel nove misli sindikalnega dela. Kamnik — rodno mesto naše tovarne Svilanit, v kateri bo srčica sindikata, a odprta vrata dovoljujejo vstop vsem, ki bi si želeli varnosti pod krili sindikalne lastovke.

Program naše LASTOVKE je skromen in zardeva pred Tvojim bogatim programom. Obljubljamo le temeljito varovanje pravic interesov delavce. Varovanje pomeni tudi sodelovanje, pogajanje in nadzor nad tistimi odločitvami, ki se neposredno tičejo delavcev in so zapisane v delovno-pravni zakonodaji. Delavci potrebujemo nekoga, ki bo za nas »bral« pravice in interese, kot so zapisani. Vsak trenutek bo odgrnjena tančica veljavi kolektivne pogodbe, ki bo še kako potrebovala »sindikalske prevajalce«.

Vidiš, zato v Svilanitu potrebujemo, ob Tvojem, tudi SVOJ SINDIKAT. Naš sindikat Lastovka bo morda nekoč poletel s Teboj, a šele tedaj, ko se boš

z dejanji zavzemal za spoštovanje delavca, njegovega dela in pravice do dela. Naša »lastovka« ima pod svojimi krili nekaj manj kot tristo delavcev. Mislim, da nas bo kmalu več in mislim celo, da bomo nekoč zopet velik sindikat, ki bo izobil tudi trinajsto in štirinajsto plačo, krajši delovni čas...

A najprej bo potrebno delavčevemu delu priznati takšno ceno, ki ga ne bo vodila v dolgo vrsto k ponudnikom premoga, jabolk, pujskov... K sreči je časenje monopola domače trgovine konec in morda Si dojel, da je bil Tvoj boj v preteklosti za blaginjo delavstva dejanje, ki je delavce sramotil in jih spravljalo v odvisnost Tvoje dogovarjanja z monopolisti brez primere.

Zdaj pa si čez noč »spregledal« zmote; celo uprizarjaš stavke, z vnaprej določenimi in zapisanimi krivicami, s katerimi je seznanjena le peščica ljudi, ki uradno stavka, večina delavcev pa zanjo sploh ne ve. Zame je stavka glasno izražena bolečina delavca pod krivico, z dvignjeno pestjo in klevtijo na ustih; zame je stavka odločnost delavca, da ne odneha z zahtevami, dokler se stvari ne spremenijo. Za odločnostjo je

priljubljenost delavca, da lahko ostane brez dela... Mi pa le formalno stavkamo, ne da bi sploh vedeli proti komu! Še vedno ostajaš na papirju in tam visoko zgoraj dirigaš ansambel delavcev ki je, če Ti je prav ali ne, čedalje bolj neuglašen.

Naša »LASTOVKA«, igra pesem, ki jo je mogoče izvajati: veliko dela, veliko znojna da bomo plače sploh imeli. Od delavcev s posebnimi pooblastili zahteva tudi posebne odgovornosti; noče biti formalni opazovalec dogajanj v tovarni, ki posegajo v delavčeve pravice in interese. Tako je dobro za vse. Naša »Lastovka« ve, kam pelje politika poslovanja in naši politiki poslovanja vedo, kaj pričakujejo od njih delavci.

Tako nekako — z roko v roki — v času, ko je tovarna od vseh in od nikogar; Za čas, ki prihaja. Da se ne bo pozabilo, da ima naša tovarna ime in svojo zgodovino; pozna ljudi, ki so jo gradili in ves dobiček leta in leta namenjali v razvoj tovarne. Naša sindikalna »Lastovka« se pripravljala na bodočnost, v kateri delavci ne bodo smeli ostati praznih rok in zopet odvisni od nekega drugega sistema in sindikata, ki mu bo služil.

IVANA SKAMEN



co; pravzaprav sem jo zaradi mladosti morala spremljati, zdravniška odločitev pa bi postala nepremagljiva denarna ovira, če je nebi odstranil prav Ti.

Nikoli nisi pozabil svoje delavce: ob prazniku žena Si mi stisnil

DANICA JARC,
Ljubljanska 73
Domžale, tel. 712-695

Izdelovanje in prodaja modnih usnjenih in tekstilnih izdelkov.

Delovni čas: v ponedeljek od 16. do 19. ure;
v torek, sredo, četrtek in petek od 9. do 12.
in od 16. do 19. ure;
v soboto od 9. do 12. ure.

TRGOVINA »DISKONT« KRIŽ, AMALIJA MAROLT

VSAKODNEVNO VAM NUDIMO:

- ŠPECERIJSKO BLAGO
- DELIKATESNE IZDELKE
- BREZALKOHOLNE PIJAČE
- ALKOHOLNE PIJAČE

VSE PO DISKONTNIH, KONKURENČNIH CENAH!

- VSAK DAN PRESENEČENJE ZA STRANKE
- HVALA ZA OBISK

- ODPRTO VSAK DAN OD 8. DO 20. URE
- SOBOTA OD 8. DO 16. URE
- NEDELJA OD 8. DO 12. URE

V NEDELJO, 15. JULIJA, BO OD 9. DO 14. URE **VALČEK MATINEJA** Z ANSAMBLOM »LIPA«. MED PRIREDITVIJO BODO RAZNA DRUŽABNA TEKMOVANJA Z LEPIMI NAGRADAMI.

Slovo od Jele Rechbach Žegarac

Na Žalah smo se poslovili od čudovite žene, v Kamniku znane tudi po njeni kulturni in turistični dejavnosti.

Gospa Jela je bila 33 let pri Sadnikarjevih, kjer je razkazovala domačim in tujim obiskovalcem Zbirko Nikolaja Sadnikarja. To njeno kulturno in turistično poslanstvo je bilo velik prispevek tudi našemu mestu.

Ko je bila stara 89 let, jo je novinarka Alenka Auersperger prosila za pripoved o Krumperku, graščini, kjer se je rodila 22. decembra 1895. Par mesecev so snemali dokumentarni film, ki so ga naslovlili »Sommerzeit-Winterzeit«, o njegovi kakovosti govori dejstvo, da so ga predvajali po vsej Jugoslaviji in prodali po vsej Evropi. V filmu je g. Jela pripovedovala o svoji mladosti na Krumperku in o Kamniku.

Rodbina Rechbach je prišla v naše kraje konec 18. stoletja. Njen praded je znan kot odlični slikar in okrajni glavar v Novem mestu. Pradedov sin se je poročil s hčerjo Primičeve Julije, po grofih Thurn - Valsassina pa je bila v sorodu s svetnikom s. Alojzjem Gonzaga.

Kako znana je bila v Kamniku, se je videlo tudi po številnem spremstvu na njeni zadnji poti.

V Kamniku je živela 49 let, 33 let pri Sandikarjevih. Njena življenjska pot ni bila lahka, zanjo prej velja latinski pregovor: »Per aspera ad astra!«. »Skozi trnje k zvezdam!«. Bila je tiha in skromna, pošena, pridna in ljubezniva. V poslovnem nagovoru se ji je dr. Sadnikar zahvalil za vse, kar je dobrega naredila za Zbirko in tudi za kuturo in turizem. Opisal je, kako je morala leta 1928 zapustiti Krumperk, leta 1945 pa še Zaprice. V svojem življenju je bila tudi vzgojiteljica, med drugim je v Beogradu vzgajala znano dramsko in filmsko igralko Dušico Žegarac.

V spominsko knjigo zbirke je napisala: Enaindvajset let že stanujem med starinami, ki jih imam tako rada. Poznam vsak predmet in vsakega sem imela tisočkrat v rokah, ko sem ga negovala in ohranjala. Rada jih pokažem obiskovalcem in jih seznanim z njimi, da tudi oni spoznajo vrednost in lepoto starin. Po svojih prednikih sem povezana z zgodovino naše domovine in ponosna in sem na svoje poreklo. Želim samo, da bi starine tudi potem, ko mene več ne bo, tako čuvali in imeli tako radi, kot jih imam jaz.

N. S.

KOZMETIČNI SALON »METULJ«

Alenka Beznik,
Pod hribom 8,
Zasip - Bled,
tel. (064) 77-028 od 12. do 20. ure

Svetuje in sodeluje dr. Stanislav Sedlak,
tel. (061) 832-146.

Se priporočamo!



ZAHVALA

Ob smrti našega dragega

MILANA PODOBNIKA

iz Kamnika, Medvedova 23

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom, sodelavcem in znancem za izraženo ustno in pisno sožalje, za podarjeno cvetje in spremstvo ob slovesu. Hvala govorniku, pevcem Solidarnosti in trobentaču za zadnji pozdrav. Še posebej pa hvala dr. Igorju Ivanetiču in zdravstvenemu osebju iz Kamnika za pomoč v najtežjih trenutkih njegovega življenja.

Žalujoči vsi njegovi

Julij 1990

ELEKTRO SERVIS STANOVNIK

Popravlja drobne gospodinjske mehanizacije, sesalniki, sušilniki za lase, brivniki in električnega ročnega orodja.

Montaža klasičnih in satelitskih antenskih naprav.

Podgorje 55, Kamnik, tel. 831-838, popoldne.

ZAHVALA

V 82. letu nas je zapustil dragi oče, očim, stari oče in brat

KAREL KOČAR

po domače Pogačarjev Karel
iz Zagorice 2 nad Kamnikom



Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sodelavcem podjetja Stol, predvsem iz sektorja gostinstvo, za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in spremstvo na njegovi zadnji poti. Še posebej se zahvaljujemo gospodu župniku za opravljeni obred in cerkvenim pevcem za zapete pesmi.

Hčerke Danica s sinom, Fani in Marija z družinama,
Dragica z možem, sinova Franc in Ahacij z družinama,
vnuk Uroš, sestra Klara ter drugo sorodstvo

Zagorica, Mlinše, Črna, Kamnik, Radomlje



ZAHVALA

V 78. letu starosti nas je nenadoma zapustila naša draga mama, sestra, babica in teta

MARIJA MOČNIK

iz Mekinj, Cesta treh talcev

Najiskrenejše se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem ter sodelavcem iz KIK - Kamnik za podarjeno cvetje, izrečena sožalja in številno spremstvo na njeni zadnji poti. Zahvala velja tudi g. župniku, Antonu Modicu za slovo ob odprtem grobu, pevcem in Društvu upokojencev Kamnik.

Žalujoči vsi njeni

Mekinje, Koper, junij 1990



Kdor v mislih svojih dragih živi - ni umrl, umrl je samo kdor je pozabljen!
(Kosovel)

ZAHVALA

Ob nenadni in boleči izgubi dragega moža, atija, tasta, brata in strica

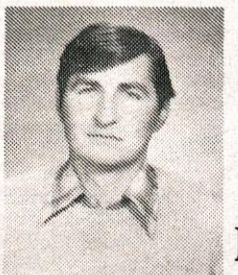
STANETA MEJAČA

upokojenega avtomehnika iz Nevelj

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, sodelavcem in znancem za sočustvanje, podarjeno cvetje, maše in sveče ter za spremstvo na njegovi zadnji poti. Hvala govorniku društva upokojencev, pevcem za ganljivo petje in duhovniku za opravljeni pogrebni obred.

Žalujoči vsi njegovi

Nevlje, Kamnik, Mekinje, maj 1990



Ak' silni glas bi gromu vzel, da razodel bi vsem ljudem, kar sem trpel, sam zase vem, nihče nikdar bi ne verjel.

ZAHVALA

Za vedno nas je zapustil dragi mož, ljubi ati, sin, brat in stric

MARJAN SLEVEC

Zg. Stranje 28

Najiskrenejše se zahvaljujemo dobrim sosedom, sorodnikom, prijateljem, znancem, sodelavcem iz Utoka in Svilanita in družinam Gruden, Vidregar in Rakoša za pomoč, izrečena sožalja, podarjeno cvetje, sv. maše in sveče ter spremstvo na njegovi zadnji poti. Enako zahvalo izrekamo g. župniku, cerkvenim pevcem za občuteno zapete pesmi in zvonarjem za ganljivo potrkanje.

Žalujoči: žena Mari, otroci Darja, Marta in Jernej,
mama Angela, bratje in sestra z družinami

Zg. Stranje, Kamnik, Perovo, Bistričica, Tunjice, junij 1990



Usoda ni hotela, da bi z nami še živela, a živela boš v nas ves ta preostali čas.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, stare mame, prababice in tete

IVANKE ARNEŽ

iz Zg. Stranj 38

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom, sodelavcem Svilanita in Grude iz Ljubljane za pomoč, izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in številno spremstvo na njeni zadnji poti. Iskrena hvala pevcem za zapete žalostinke in gospodu župniku za lepo opravljen pogrebni obred.

Žalujoči: sin Marjan in hčerka Nada z družinama
in drugo sorodstvo

Zg. Stranje, Županje njive, Duplica, junij 1990



ZAHVALA

Ob boleči izgubi dobrega, skrbnega in ljubljenega moža, očeta, starega očeta, pradedca, brata in strica

JOŽETA BALOHA

Zg. Tuhinj 36

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, sodelavcem, znancem in soborcem za izrečena sožalja, podarjeno cvetje in številno spremstvo na njegovi zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo govorniku Marjanu Poljanšku za poslovilne besede. Hvala pevcem za ganljivo petje in gospodu župniku za lep pogrebni obred.

Žalujoči vsi njegovi

Junij 1990



Strli - ah, so ti peruti, da ne moreš več nazaj...

V SPOMIN

VLADU GOLOBU

12. julija mineva že četrto leto, kar se nisi vrnil s prostovoljnega dela pri obnovi doma na Kokrškem sedlu.

Še vedno te neizmerno pogrešamo tisti, ki smo te imeli resnično radi.

Žena Marija in otroci



Tudi zame je prišel dan, ko sem legla k sinu in možu in sedaj je tako: ko pride noč in tema in vsa lepota mine, odhajam tja, kjer vsaka bol izgine...

ZAHVALA

Ob boleči izgubi moje mame

DRAGICE KRŽE

rojene POGAČNIK, iz Kamnika,
Tomšičeva 11

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki je niso pozabili in zapustili v najtežjih trenutkih, ki so jo bodrili, obiskovali, ji pomagali in jo tako številno pospremili na njeni zadnji poti ter obdali njen poslednji dom s cvetjem, ki ga je tako ljubila. Hvala dr. Sedlaku in patronažni službi ZD Kamnik, hvala kirurški ekipi klinike dr. Petra Držaja v Ljubljani za vso skrb in nego, ki so jo izkazovali moji mami. Posebna zahvala pa naj velja Francišškanskemu samostanu, pevcem, organistki in violinistu za čudovit pogrebni obred, molitve in pesmi, ki so jo poslednjič spremile na pot odrešenja.

V imenu vseh žalujočih hči Brigita

Domžale, Kamnik, Ljubljana, Škofja Loka, Jesenice,
Chicago, junij 1990



Tvoj korak je obstal, tvoj glas je onemel, zdaj v grobu mirno spiš, a v naših srcih še živiš. Pomlad na zemljo se povrne, petje slavca se zbudi, s cvetjem zemlja se zagrne, našega ljubega ata pa več ni.

V SPOMIN

ANTONU BORŠTNARJU

p. d. Pavlinovemu atu iz Velike Lašne

Avgusta bo minilo tretje leto odkar te je zahrbtna bolezen iztrgala iz naše sredine. Hvala vsem, ki se ga spominjate in mu prižigate svečke na njegovem zadnjem domu.

Njegovi

Planinski kotichek

Prva Kamničanka na najvišjem vrhu Evrope

Med ljudmi precej prevladuje prepričanje, da je najvišji vrh Alp istočasno tudi najvišji vrh Evrope. To prepričanje se je še posebej utrdilo v preteklih letih, ko Rusijo kar nekako niso hoteli šteti v Evropo in je nekaterim Evropam pomenila in jim še pomeni samo tisti del kontinenta, ki je zahodno od držav, v katerih so imeli realni socializem. Toda,



DARJA JENKO

v Evropo spada tudi cela Rusija, tja do Urala na vzhodu in tja do Kavkaza oziroma do reke Kure ali celo do Ararata na jugu. Zato je Kavkaz še vedno v Evropi oziroma tik na meji. In najvišji vrh tega gorstva je 5633 m visoki Elbrus, ki za več kot 800 m prekaša Mont Blanc.

V začetku maja je v to gorstvo odpotovala vojvodinska odprava, ki sta se ji pridružila tudi Darja Jenko iz kamniškega alpinističnega odseka in Viki Grošelj iz ASO Ljubljana-Matica. To sta bila tudi edina člana te odprave, ki sta 15. maja stopila prav na vrh tega ugaslega ognjenika. Tako je Darja Jenko postala prva članica kamniškega AO, ki ji je uspelo priti na najvišji vrh Evrope.

Napredek športnega plezanja v Kamniku

AO Kamnik je bil leta eden od tistih alpinističnih odsekov, v katerem je prevladoval klasični alpinizem, ki pa je dal tudi nekaj vrhunskih alpinistov, udeležencev himalajskih odprav. Športno plezanje, to je prosto plezanje kratkih, toda ekstremno težkih razmer, pa ni in ni zaživelo. Bili so sicer že poskusi v preteklih letih (Robert Flerin, in je odšel v AO Mengeš, pa Danilo Golob, Milan Gladek, Janez Benkovič in še nekaj drugih), ki so že plezali VII. stopnjo in segali proti VIII, toda stvar ni pritegnila veliko drugih članov AO. Tako je bil AO Kamnik v tej zvrsti alpinistične dejavnosti precej za vodilnimi v Sloveniji.

V zadnjem času pa postaja tudi na tem področju boljše, čeprav bo za vrhunstvo potrebno še nekaj časa. Letos se je prvič zgodilo, da je število športnih vzponov v naravnih stenah doseglo že dve tretjini vzponov v klasičnem stilu in stenah. Pri tem posebno prednjači Marko Prezelj, ki je, podobno kot Tomo Česen, tudi odlični aplinist, pa tudi Danilo Golob je še v vzponu. Od mlajših je vredno omeniti še Matjaža Wiegela in Tomaža Humarja, od pripravnikov pa Andreja Zabreta in Tomaža Juvana.

S postavitvijo umetne stene v telovadnici osnovne šola Frana Albrehta bo športno plezanje v Kamniku gotovo dobilo močno spodbudo, tako da lahko pričakujemo v prihodnosti tudi vzponne še višjih težavnostnih stopenj.

Nekaj o delu Titanove planinske sekcije

Planinska sekcija v Titanu je bila ustanovljena pred štirimi leti na vrhu Triglava, ko je tovarna Titan praznovala 90. obletnico obstoja. V vseh teh letih je bila sekcija dokaj dejavna. Organizirala in izvedla je veliko izletov in tur, med drugimi tudi na Triglav, Krn in lani celo najvišjo goro Alp, na Mont Blanc.

Sekcija si je med drugim zadal tudi nalogo naučiti tiste svoje člane, ki si tega želijo in hočejo, tudi gibanja v gorah po nemarkiranih poteh in brezpotju in jim tako približati tudi tiste kotiche gorskega sveta, ki so običajno nedostopni normalnim planincem. To pomeni med drugim tudi hojo po raznih lovskih poteh, vzdrževanih in nevdzdrževanih, čez naravne neoznačene prehode, hojo pozimi v gore z vsem znanjem uporabe cepina in dez. kakšno lažjo plezarijo in podobno. Seveda pa je pri tem poskrbljeno tudi za primerno kvaliteto in pa varnost udeležencev, saj sta v njihovih vrstah kar dva gorska vodnika.

Tudi letos so začeli s turami in izleti že pozimi. Med njimi naj omenim samo izlet na Mokrico ob koncu februarja. Na njo so šli iz doline Korošice mimo Medvedove jame po lovski poti in nato kar po brezpotju na vrh. Za nadaljevanje na Kompatelo niso vzeli s seboj dovolj primerne opreme in so se zato vrnili v dolino.

Ko se je začela pomlad, se je začelo tudi obdobje slabega vremena in je bilo nekaj deževnih tur s samo enim udeležencem. Dež je preprečil v marcu izlet na Kamniško sedlo, saj so udeleženci rekli: »Če že moramo biti mokri, potem smo raje mokri od tople vode pod tušem v kopalnici

kot pa od ledenega dežja na Kamniškem sedlu!« Aprila jih je na turi na Kokrško sedlo dobesedno presenetilo čudovito vreme, pa tudi nov sneg, zaradi katerega niso šli na Grintovec. To so nato nadoknadili v maju. Toda takat je vreme počakalo z dežjem do sestopa s Kokrškega sedla, ko jih je »voda izpod neba« kar pošteno oprala. Tura na Planjavo v maju je bila v lepem vremenu in je potekala po nemarkirani poti in stečinah skozi Repov kot. Nadaljevanje čez Babo na Ojstrico in navzdol na Korošico je sicer sledilo belo-rdečim krogcem, toda sestop v dolino Kamniške Bele je šel čez Šraj peske, torej po nemarkiranem svetu. Zaradi nestabilnega vremena so opustili sredi junija načrtovano turo na Triglav. Kljub temu so vseeno izkoristili tisto nedeljo, da so šli po lovski poti in brezpotju od Žagane peči na Kalca in nato so celo plezali kombinacijo dveh smeri: Vzhodne grape in Zelenega roba, da so prišli kar naravnost na Vrh kalškega grebena. Pri sestopu s Kokrškega sedla se je sicer spet nekaj silil dež, vendar ni bilo hudo.

Zadnje turo v tem polletju so naredili 23. in 24. junija. Vremenska napoved je bila sicer dokaj obetavna, toda komaj so začeli dobro hoditi od Ukčeve lese proti Jermanci, se je začelo nebo solziti in dež jih je nato spremljal vse do koč na Kamniškem sedlu. Tam so nato dobre tri ure čakali na lepše vreme, prav tako kot kamniški gorski reševalci, ki bi morali imeti vaje na terenu.

Čeprav je bila megla in veter, so se »Titanovci« odpravili naprej na Okrešelj. Vreme se je sicer hotelo celo nekaj popraviti, celo sonce se je tu pa tam poskušalo prebiti skozi oblake, toda malo pred Savinjskim sedlom se je ulila pošena ploha, po Jezerškem sedlu pa še ploha z vetrom. Zato so bili zelo veseli prijaznega oskrbnika Karničarja v Češki koči na Spodnjih Ravneh, še bolj pa zakurjene peči.

Naslednji dan je bilo vreme precej boljše. To pomeni, da ni deževalo. Zato je pa na Krem-

zarjevi poti na Kočno megla poskrbela, da se je imel pogled na kaj opreti in mu ni bilo potrebno zdrsniti v prepad. Tudi vrh Kočne kar ni in ni hotel iti ven iz megle. Šele na Grintovcu so se dokončno rešili megle in uživali v vročem soncu. Tako so v lepem vremenu zaključili to dvodnevno turo, ki je bila tudi zadnja priprava na vzpon na najvišji slovenski vrh.

Tudi v prihodnje imajo kar lepe načrte: še letos naj bi obiskali med drugim tudi Razor in Škraltico. Za drugo leto pa načrtujejo, da bi ob 95. obletnici obstoja tovarne Titan obiskali celo Himalajo in se poskusili povzpeti tudi na kakšen šesttisočak.

Pregled vzponov zimske sezone AO Kamnik

Glede na letni čas v katerem je narejen alpinistični vzpon, ločimo dve sezoni: poletno in zimsko. Zimsko sezono pa delimo v dve obdobji: zima, ki je v času koledarske zime, to je od 21. decembra do 20. marca in zimske razmere, ki so od 1. do 20. decembra in od 21. marca do 30. aprila. Pri tem velja tudi to, da se v stenah, obrnjenih proti jugu, jugovzhodu ali jugozahodu, vzponi v času koledarske zime štejejo kot vzponi v zimskih razmerah, v ostalem času pa kot letni, oziroma kopni ali poletni vzponi. Tak dogovor je bil potreben, ker je praktično nemogoče ugotovljati za nazaj, ali so bile razmere pri določenem vzponu zimske ali poletne, čeprav je tudi res, da imamo lahko včasih sredi poletja pravo zimo v gorah.

Tako so člani AO Kamnik, glede na evidenco, ki so jo dolžni voditi o svojih vzponih, ki pa žal ni povsem točna, saj marsikateri preprosto pozabi še na AO vpisati svoje vzpone, v pretekli zimski sezoni naredili 141 vzponov, 3 pristope na vrhove nad 2000 m in 5 vzponov čez zaledene slapove. Tako so v zimskih razmerah preplezali 22 smeri I. stopnje, 18 smeri II. stopnje, 3 smeri III. stopnje, 6 smeri IV. stopnje, 14 smeri V. stopnje, 10 smeri VI. stopnje in 4 smeri VII. stopnje. Pri tem je to upoštevano

pot človek-smer. V zimi pa so naredili 9 vzponov I. stopnje, 12 vzponov II. stopnje, 1 vzpon III. stopnje, 4 vzpone IV. stopnje, 16 vzponov V. stopnje, 16 vzponov VI. stopnje, 4 vzpone VII. stopnje in 2 vzpona VII. stopnje.

Med najpomembnejše dosežke sezone lahko vsekakor štejemo vzpon Marka Prezljja in Matjaža Wiegela čez Jubilejno smer v severni triglavski steni. ocenje-

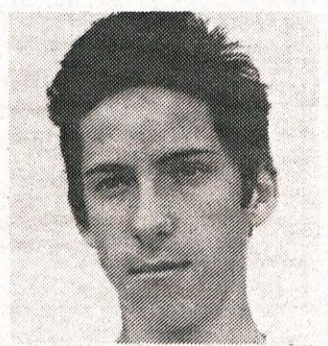
Kamnik plezali tudi v Dedcu (Leva, Šarina, Arnškova, Traverza smrti, Desna, Beli raz, Pintarjeva itd.), v Rzeniku (Andromeda, Centralni steber, Kamniško-Zasavska) in drugih stenah.

Od smeri, ki se jim priznajo samo zimske razmere, če naštejemo samo najpomembnejše, so bile preplezane: Sanjsko potovanje (M. Prezelj in M. Wiegela), Treh svetrovcev (A. Zabret in T. Ju-



MARKO PREZELJ

ni VIII, A2 10. januarja 1990. Pet dni prej sta ista alpinista v družbi z Daretom Juhantom iz Litije preplezala v isti steni tudi Bergantovo smer, ocenjeno s VII, A1. Tik pred koncem zime, 18. marca, sta ista dva plezalca naredila tudi vzpon po kombinaciji dveh smeri, prav takov Triglavu: Helba in Čopov steber. V Debeli peči sta Cene Berčič in Danilo Golob naredila 14. januarja prvo zimsko ponovitev smeri Ang Phu ocenjeni s V-VI. Poleg tega so člani AO



MATJAŽ WIEGELE

van) v Štruci, Čez ploščo v Skuti (S. Kranjec in B. Pollak), Marije pomočnice, Rumena zajeda, Zupanova itd. v Koglu, Dolgoletna itd. v Brani, Mrtvaški pajek v Klemenči peči in še in še.

Tako lahko rečemo, da so kamniški alpinisti dobro izkoristili mlo zimo in naredili to zimsko sezono zelo uspešno. Po rezultatih lahko trdimo, da ima AO Kamnik sedaj generacijo, ki se ne bi smela ustrašiti prav nobene stene tudi pozimi ne.

Bojč

Naj se veselje ob vodi ne konča s poškodbo hrbtenice

Plavanje je zdravo, plavanje je užitek. Vendar ne smemo pozabiti na varnost.

Vse več plavalcev se zaradi nepremišljenosti, mladostne razigranosti in postavljanja pred drugimi pri tem poškoduje.

-PRI SKOKU NA GLAVO V VODO si lahko poškodujemo hrbtenico, kar pogosto vodi v hudo invalidnost OHROMELOST ROK IN NOG



Število takih nesreč z leti raste, žrtve pa so po pravilu mladi ljudje.

Zato: POŠKODBA HRBTENJAJE JE PREVISOKA CENA ZA EN SAM TRENUTEK UŽITKA

-KJE NAS ČAKAJO PASTI?



Zaradi kalne vode reke ali jezera ne moremo od daleč oceniti njene globine

Podvodnih čeri v morju in skal v rekah in jezerih z vrha obale pogosto ne opazimo Spolzka tla ob bazenu in nepričakovano plitko dno lahko spremeni skok v tragedijo

Zato: NE SKAČI V VODO, ČE SE NISI PEPRIČAL O NJENI GLOBINI!

Pri skoku v plitko vodo udari glava ob dno. Sila udarca se prenese na vratna vretenca, ki se zbrobijo ali premaknejo in poškodujejo občutljivo živčno tkivo.

Pogosto je posledica take poškodbe TETRAPLEGJA ali ohromelost vseh udov z motnjami v delovanju notranjih organov.

Dolgotrajno zdravljenje pomeni veliko žrtvovanja in prilagajanja poškodovanca in njegove okolice, za družbo pa veliko finančno breme. Kljub kompleks-

nemu procesu zdravljenja in rehabilitacije ostane poškodovanec vezan na invalidski voziček in po-



moč druge osebe v vsakdanjem življenju.

Vežanost na invalidski voziček dramatično spremeni način življenja,

Zato: DVAKRAT PREMISLI, PREDEN ENKRAT SKOČIŠ

in NE SKAČI NA GLAVO, DA OHRANIŠ GLAVO IN ZDRAVO TELO!

PREPREČITI je bolje in lažje kot zdraviti

Pomislimo! Skok na glavo v vodo v nezna- ne globine se lahko konča s poškodbo vratne hrbtenice.

Nikoli ne pomislimo, da se nam to ne more zgoditi!

Če smo previdni, se poškodbi lahko izognemo.

Če že skačemo, se prej prepričajmo o globini vode, pri skoku pa naj vodijo naprej iztegnjene roke, ki ščitijo glavo pred poškodbo.

KARKOLI DELATE, DELAJTE VARNO!

(s plakata Zveze paraplegikov SRS) - V. M.

Kamniški občan

KAMNIŠKI OBČAN - ustanovitelj in izdajatelj Skupščina občine Kamnik, - Kamniški občan je aprila 1981 ob 20-letnici izhajanja prejel srebrni znak OF - Ureja Svet za informiranje, predsednik Janez Pirš, in uredniški odbor v sestavi: Janez Balantič, Tone Ftičar, Damjan Gladek, Romana Grčar, Dušica Jeseničnik-Bremšak, Ivo Pirc, Bojan Traven, Matic Romšak, Stane Simšič in Jana Taškar, glavna in odgovorna urednica. Tehnični urednik Janez Herle. Strokovna sodelavka Vera Mejač. - Izhaja dvakrat mesečno - Naslov uredništva: Kamnik, Titov trg 9, telefon 831-311 - žiro račun: Sredstva za dejavnost Kamniškega občana S0 Kamnik 50140-637-763592 - Rokopisov in fotografij ne vračamo - Tiska ČGP Delo v Ljubljani.

Pridite na kolesarski maraton v Moste

Kolesarski navdušenci KS Moste prirejajo tudi letos kolesarski maraton, ki bo v nedeljo, 15. julija s štartom ob 9. uri.

Vsi, ki se radi vozite s kolesom in zaupate v svoje moči, ste lepo povabljeni.

Vožnja s kolesom ima svoje zelo lepe strani. Človek je bolj neposreden del narave, doživlja jo iz bližine in čeprav ga po naši lepi deželi ne vleče motor, je tako bolj zadovoljen. Vožnja s kolesom je poleg nabiranja fizične kondicije tudi velik korak k duševni sprostitvi in večjemu zadovoljstvu. To pa danes zelo pogrešamo.

Zbirališče bo pred Osnovno šolo v Mostah. Prijave bodo sprejemali od 7. ure do 8.45. Prireditve bo ob vsakem vremenu in se je lahko udeleželi vsi, ki bodo zmogli 80 km dolgo vožnjo s kolesom. Otroci, mlajši od 14 let, morajo imeti spremstvo polnoletne osebe.

Štart bo torej v Mostah. Vožnja se bo nadaljevala proti Stranjam, skozi Mekinje, Šmarco, Rodico in Mengeš proti Vodici, Smledniku, Prebačevu, skozi Voklo, Senčur, Trato, Cerklje in Zalogo do Komende in vrnitev v Moste.

Štartnina je 50,00 din, udeleženci, mlajši od 14. let Startnina ne plačajo. Vsi udeleženci prejmejo po uspeli vožnji kovinske kolajne. Med vožnjo so nezgodno zavarovani.

S kolesarskim maratonom bomo obeležili krajevni praznik Most.



Prizor z lanskoletnega kolesarskega maratona.

Torej, ponuja se vam lepa priložnost, da v družbi spremljevalcev s kolesom prevozite naše domače kraje. Vožnja vam bo ostala v prijetnem spominu. Gotovo pa boste navezali kako novo prijateljstvo z udeleženci, ki mislijo tako kot vi. To pa je tudi tisto, kar pogrešamo.

15. julija ob 9. uri na kolesarski maraton v Moste!

C. S.

FRUCTAL FRUCTAL

v sodelovanju z naravo v sodelovanju z naravo

Vabimo vas v našo maloprodajno trgovino na Duplici, Korenova cesta 7.

Nudimo vam:

- otroške sokove
- otroško hrano
- gazirane pijače
- sadne sokove
- sirupe in džeme ter
- druge naše proizvode po diskontnih cenah.